

1919 року денікінці розстріляли в Києві поета В. Чумака

1694 року народився видатний філософ Вольтер

1943 року у Вінніпеї засновано Осередок української культури та освіти

1921 року поблизу Базару (Житомирська область) більшовики розстріляли учасників Другого зимового походу, яким командував генерал армії УНР Ю. Тютюнник

Голос України

№ 224 (1974) ♦ Субота, 21 листопада 1998 року ♦ Ціна договірної

Влада – Радам!

«Пошук цвіту папороті дарує шанс»

Region

8

У номер

Є надія

Коментуючи для журналістів позачергове послання глави держави до парламенту, Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко зазначив, що «сьогодні на багато які з державних справ подивилися дещо збоку, оцінили те, що є, і те, як має бути».

День був продуктивний і для Президента країни, і Кабінету міністрів, і для Верховної Ради. Олександр Миколайович висловив впевненість, що Верховна Рада, заслухавши річну доповідь Президента «на порозі розгляду держбюджету-99 у першому читанні, безперечно, врахує його побажання під час формування держбюджету». Виступ Президента дає надію на ухвалення держбюджету-99 у грудні, додав глава парламенту.

А щодо пропозиції Президента про встановлення нульового дефіциту держбюджету, Олександр Ткаченко сказав, що це, «безперечно, хороше бажання», яке має бути «реальним з урахуванням можливостей і параметрів доходної частини держбюджету». За словами О. Ткаченка, параметри доходної частини, закладені в проєкті держбюджету-99, є «мінімумом», і потрібно, щоб доходна частина була значно більшою.

Виступ Президента (у скороченому вигляді) публікується на 3-й стор.

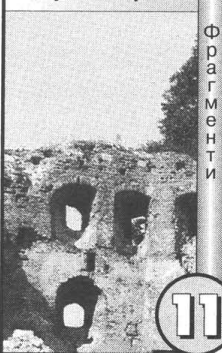

Піхота Архістратига Михайла

Якщо 21-го листопада сніжно, у народі кажуть, що то приїхав на білому коні Михайло. Бо якраз нині — день Михайла-Архістратига, головнокомандувача воїнства небесного, воїнства елітного, аеромобільного. Втім, не кожному щастить служити в кінноті. Ось вам — піхотинець. Звати його, до речі, Михайловичем. Живе цей самотній Михайлович під Полтавою, за Кованьківкою, по дорозі на Березівку. Там стоїть його халупа — півтора метра на півтора. Односельці вважають чоловіка блаженным, та й немарно: печі у нього нема, просто розпалюється вогнище в кутку. Минулої зими Михайлович там трівів і обпік ногу. І відмажав — босий по снігу — десять кілометрів до лікарні. Отже, справжній піхотинець, вартий нагороди. Але хто нагороджуватиме — окрім генерала небесного? Гей, озирніться, генерале, і притримай свого білого коня: твоя бездоганна піхота відстала у білих снігах...

Фото
Олександра КЛИМЕНКА.

Розгадана таємниця «Вервольфа»?

Фрагменти

11

Жартуємо разом

Куринь

13

Парламентська хроніка

Бартер і борги. Експериментуємо

Ранкове та денне засідання 20 листопада

Сесія без повзорок прийняла постанову про дотримання принципів повноважень народного депутата Олександра Терентюка. Підставою стала його заява з обґрунтуванням — перехід на державну службу (заступником голови Житомирської обласної держадміністрації).

Прийнято також проєкт закону про проведення експерименту щодо зменшення обсягів товарообмінних (бартерних) операцій у господарському обороті України. В обговоренні цього документа не було потреби, бо всі копії детально з'ясували в сесійному залі напередодні.

(Закінчення на 2-й стор.).

Проблема

Переходимо на коров'як?

160 сімей з Магалинської району Дніпропетровської області добровільно направили заяви на адресу місцевої влади з проханням відключити в їхніх домах газове опалення, пов'язане з ДНАУ.

Таке незвичне прохання пов'язане з тим, що у багатьох жителів сіл нема грошей на плату за газ, місячна ціна якого становить 7 гривень. Вони вирішили повернутися до старої практики обігріву свого житла — паливом опалення. За паливо використовують коров'як, пресовану соломку, траву, лис та вугілля.

Офіційно

Європа любить ініціативних

У Загребі проходить зустріч глав урядів і глав зовнішньополітичних відомств країн, учасниць Центрально-Європейської ініціативи (ЦЕІ). В ній беруть участь Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко та міністр закордонних справ Борис Тарасюк. Обговорюються проблеми європейської інтеграції, зокрема наслідки розширення ЄС та НАТО, а також ситуація в Косово. Паралельно відбувається Економічний форум ЦЕІ, на якому розглядають питання економічного співробітництва ЄС і ЦЕІ.

ПЕРЕДПЛАТА-99

«Голос України» проводить серед своїх передплатників розіграш «Лотереї «ГУ»-99». Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету на рік або півроку, треба надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробити позначку «Лотерея «ГУ»-99». Розіграватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

- 45. Ат «Кримтур» (генеральний директор — Євген Михайлов) — турпутівка;
- 46. Ялітському науково-дослідному інституту винограду і вина «Магарач» (директор — Анатолій Авідзба) — набори кримських вин;
- 47. Керченському рибколгоспу «Перлина моря» (директор — Тетяна Даниленко) — набори рибпродуктів;
- 48. Млому підприємству «Світ» (директор — Василь Стефанюк) — набори поліграфічної продукції.

Друзі! Стежте за газетою. Щонайменше в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї. Спробуйте і виграйте!

Якщо емісія 1999 року становитиме 5 млрд. грн., то, за розрахунками Мінекономіки, інфляція сягатиме 65%, а ВВП знизиться на 6%.

Внаслідок налипання мокрого снігу на дрови 4 населених пункти Харківської області продовжують залишатися без енергопостачання.

У Миколаєві затримано найбільшу останнім часом партію героїну.

P. S.

У номер

Київ

Співпрацею задоволені

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Туркменістану в Україні Недіромом Аюловим. Він ознайомив посла з проблемами, що стоять перед Верховною Радою лінійного скликання і висловив надію, що бюджет на 2000 рік буде формуватися на новій податковій базі, що значно зменшить податковий прес на підприємства і сприятиме бюджетним надходженням.

Сторони також обговорили стан українсько-туркменських відносин, висловилися за збільшення обсягів торгівлі. За словами посла, і президент, і парламент, і уряд його країни підтримують політику керівництва українського парламенту щодо ефективної співпраці з усіма сітками влади.

Президент проти політичних суперечок

Свій виступ у Верховній Раді Президент України Леонід Кучма охарактеризував як свідчення його прагнення до співпраці з парламентом.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в прес-службі Президента, під час зустрічі з головами обласних рад у четвер Л. Кучма закликав «уніфікувати політичних суперечок, поставити на перше місце розв'язання економічних проблем».

На думку Президента, Кабінет міністрів, Верховна Рада, місцеві органи влади «мусять бути єдиними». «В іншому випадку ніхто не виграє — просять люди», — підкреслює Л. Кучма, відзначивши при цьому, що уряд повинен мати підтримку більшості у законодавчому органі.

У зустрічі також брав участь Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко.

Якщо завтра — вибори глави держави

Згідно з даними досліджень Київського міжнародного інституту соціології, за Леоніда Кучму віддали б голоси 11,4% опитаних, за Олександра Мороза — 9,8%, Наталію Вітренко — 9,1%, далі в списку Петро Симоненко, Вісцеслав Чорновіл, Павло Лазаренко, Євген Марчук. Із кількості громадян, які взяли участь в опитуванні, не визначилися 22%, не пішли б на вибори — 14%, а якщо пішли, то не стали б голосувати за жодного з кандидатів, — 18%.

Курча по-київськи злетіло в небо

Після введення зимового розкладу 1998 року авіакомпанія British Airways вперше почала використовувати українські продукти харчування на маршруті Київ — Лондон.

Якщо раніше їжу завантажували в Лондоні і вона майорувала в обидва кінці, то тепер під час кожної посадки достукати її треба.

Вперше в історії авіакомпанії British Airways меню складається з курчати по-київськи, салату з червоного буряка, закусок з редису і багато чого іншого — всього пропонується понад 20 різних варіантів їжі.

Постачальником українських харчів для British Airways стало спільне українсько-шведське підприємство Aero Catering, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Аварія — це завжди дорого

5,8 млн. гривень вилізе уряд Державній авіакомпанії «Луганськвілья» для ліквідації наслідків аварії, що сталася на шостій лінійній лінії Київ — Львів.

Фото Вадима ЛІСНОГО (ДНАУ).

58 грамів м'яса, 4 грами риби, пів'яйця...
Що за «діста» для народу?

Парламентська хроніка

— Якими документами Міністерства охорони здоров'я затверджені такі мінімальні норми вживання продуктів громадянами України? — запитували урядовців деякі народні депутати. — І чи відповідають ці норми міжнародним документам? Відповілі на ці та інші злободенні запитання парламентарії хотіли почути під час розгляду альтернативного урядового законопроекту про величину вартості межі малої забезпеченості і мінімальну заробітну плату. Уряд пропонував мінімальну зарплату в розмірі 65 гривень, а межу малої забезпеченості — 84,4 грн. Група народних депутатів від ПСПУ, котра напоявля на прийняття Верховною Радою далі більших, аніж пропонував уряд, показників, вимагала визнати урядовий законопроект неприйнятним, однак більшість парламентаріїв підтримали думку

профільного комітету про його відхилення.

Але доки одні депутати вимагали від урядовців пояснень з приводу невідповідності згаданих норм харчування громадянам України загальноприйнятним міжнародним нормам, представник фракції комуністів Володимир Моїсєнко запропонував розглянути питання про порушення прав людини в... Литовській Республіці. Ця, м'яко кажучи, несподівана пропозиція викликала у багатьох інших депутатів неоднозначну реакцію, тому остаточне голосування з приводу цієї постанови довелося перенести на наступний день. Перенесено на наступний день також голосування з законопроекту про проведення експерименту щодо зменшення обсягу товарообігних бар'єрних операцій в господарській обороті України.

У другому читанні розгля-

дав парламент законопроект про столицю України місто-герой Київ. Під час потаєного обговорення документа ще раз визнали Київ містом-героєм, але достатньо прийняти цей закон, до якого після першого читання було внесено 120 поправок і пропозицій, знову не вдалося. Зійшлася на тому, щоб відправити його на повторне друге чи-

тання й повернутися до цього питання за два тижні.

Цього ж дня парламент прийняв Закон про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області, вісім змін до складу низки комітетів Верховної Ради України.

Анатолій БЕНЬ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Бартер і борги.
Експериментуємо

(Початок на 1-й стор.)

Принциповий спротив викликав внесення для прийняття рішення (таким обговоренням напередодні) проект постанови про заставу Верховної Ради «Про політв'язнів та порушення прав людини у Литовській Республіці». Представники фракції КПУ підняли гасло «Свободу Бурковичу та Ермолавичу!» Фракції Руху та НДП заблокували прийняття постанови. Після блиц-обговорення за участю представників усіх фракцій сесія дійшла компромісної згоди: дати протокольні доручення МЗС України розібратися в цьому питанні, зробити належні правові висновки і доповісти їй Верховній Раді. Після цього сесія зможе остаточно визначитися з цим питанням.

Проект закону про списання та реструктуризацію заборгованості вугледобувних та вуглесперобних підприємств Міністерства вугільної промисловості України не викликав жодних сумнівів у його доцільності. Депутатський загал досить дружно проголосував за. Як потім і за прийняття про-

ектів законів — про внесення доповнень до Закону України «Про внесення змін до статті 22 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», а також про списання і реструктуризацію податкової заборгованості сільськогосподарських підприємств та цукрових заводів (комбінатів) за станом на 1 січня 1998 року. Обидва проекти прийнято необхідною кількістю голосів.

Не так однозначно сесія сприйняла внесення на обговорення проект закону про проведення у Львівській області експерименту з призначення та виплати пенсій органами Пенсійного фонду. Заступник міністра праці та соціальної політики Олена Гарчак довелося відповісти на ряд непростих запитань. Голосування з цього питання відбулося після перерви.

Проект закону було прийнято в першому читанні.

Обговорення наступних законопроектів велось за скороченою процедурою.

Проект Господарського (Комерцій-

ного) кодексу України було знято з обговорення.

Після цього пішла смуга схвалення. Так, прийнято проект закону про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України (стосовно Служби безпеки, дорожнього руху, Збройних сил). Далі сесія прийняла закон про ратифікацію угоди між урядами України та Чеської Республіки про міжнародні автомобільні перевезення. Ратифіковано аналогічні угоди між Україною та Республікою Білорусь, Україною та Російською Федерацією. Схвалено проекти законів про внесення змін і доповнень до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)» (відносно телевізії), а також про внесення змін до Закону «Про запровадження в порядку експерименту єдиного (фіскального) податку для сільськогосподарських товаровиробників».

Після цього сесія приступила до «різного».

Іван ДМИТRENKO.

Комітету Верховної Ради України
з питань свободи слова
та інформації

ЗАЯВА

Політ, що розгортається останнім часом довкола інформаційної сфери держави, зокрема Національної телекомпанії, змушують Комітет Верховної Ради з питань свободи слова та інформації зробити цю заяву.

16 вересня ч. р. Президент України видав указ «Про відокремлення державного управління інформаційною сферою», яким передбачено створення Державної акціонерної компанії «Українське телебачення і радіомовлення». 15 жовтня Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації оприлюднив заяву, в якій дав правову оцінку указу, спрямованого проти демократичних засад інформаційної діяльності.

У заяві вказано на порушення радятей Конституції України, чинного законодавства. Адже в Основному Законі держави записано:

«Виключно законами України визначаються... засади утворення і діяльності засобів масової інформації».

У вересні на посаду президента Національної телекомпанії України було призначено Миколу Княжицького, котрий відразу розпочав реформування системи державного телебачення. Про це він інформовав на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації і в основному одержав підтримку депутатів, що записано в рішенні комітету.

Завдаючи з'явилися надії на відокремлення роботи цієї важливої державної сфери інформаційної діяльності. Однак указом Президента від 17 листопада Миколу Княжицького увільнено з посади президента НТКУ без зазначення причин.

Така скороспівність указу Президента викликає закономірну тривогу і занепо-

коєння. Бо за неповних двох місяців не можна розв'язати розпочату роботу з реформування НТКУ. За чинним законодавством, дається приблизно три місяці для того, щоб зробити висновки про ділову й творчу спроможність чи неспроможність призначеного на посаду керівника. Очевидно, за такими рідкими указами про звільнення М. Княжицького і призначення З. Кулика криються інші причини, про які можна лише здогадуватися.

Це один, так би мовити, бік справи, який, безперечно, потребує серйозного вивчення.

Другий і другий. Призначення та звільнення Миколи Княжицького, а тепер призначення президентом НТКУ Зіновія Кулика зроблено в одноосібному порядку з порушенням чинного законодавства України. Адже в статті 13 Закону України

«Про телебачення і радіомовлення» записано: «Рішення про заснування Національної телекомпанії України приймаються спільно Верховною Радою України та Президентом України». З цього випливає і очевидний висновок, що призначення керівника НТКУ мало б бути узгоджене зі співзасновником, тобто Верховною Радою.

Насамкінець звертаємо увагу на те, що така черада зі звільненнями й призначеннями не на користь самій НТКУ, численному колективу її творчих та технічних працівників, а також, що найголовніше, телеглядачам.

Саме з позицій телеглядачів і колективу НТКУ слід, насамперед, виходити, формуючи інформаційну політику. Вона має відповідати інтересам держави і суспільства, а не підпорядковуватися груповим чи приватним інтересам.

У нас є державна відповідальність за країну

Звертаючись до Верховної Ради, Президент наголосив: це звернення не має політичного підтексту. Унось продикуване істотним ускладненням в останні місяці економічної ситуації. Проблема потребує узгоджених дій законодавчої і виконавчої влади, уряду та Національного банку.

Я приїждю до вас з твердими переконаннями у можливість і реальність такої взаємодії, — сказав Президент депутатам. — Вважаю, що надмірно драматизувати події також не варто. Завдяки енергійним зусиллям нам вдалося по-якшій удар першої і найбільш руйнівної кризової хвилі. Інша річ, що потрібен тверезий, вишарпанний і об'єктивний аналіз стану справ і такі ж серйозні висновки з нього.

Визначальним завданням Л. Кучма назвав невідкладне розв'язання найгостріших проблем у сфері виробництва — припинення спаду і створення реальних передумов виходу з нього найбільш чітко на траєкторії стійкого зростання.

Що для цього потрібно? Насамперед — стабільність гривні. Основні джерела такої стабільності відомі. Це, по-перше, внутрішні запозичення держави, на яких вироблена боргова «піраміда», по-друге, зовнішні боргові зобов'язання, включаючи кредити міжнародних фінансових інституцій, по-третє, надмірно високі облікова ставка та процентні за налічені суб'єктам господарювання кредити, по-четверте, невилітлі заробітної плати та пенсій. Досить сказати, що сума таких невилітлів вже сягнула за 8,5 млрд. гривень. А ще — 60 відсотків від грошової маси в обігу. Власне, саме за рахунок цього забезпечено останнім часом антиінфляційний ефект.

Президент звернувся до Верховної Ради з пропозицією приписати розгляд основних параметрів грошово-кредитної політики на 1999 рік, а не обмежитися «прийняттям до відома», як це було раніше.

— Вважаю, — сказав також Л. Кучма, що Верховній Раді належить невідкладно прийняти закон, який би передбачав:

— встановлення майнові та кримінальної відповідальності несплатників податків; запровадження трирічного мораторію на списання боргів підприємств та організацій перед державним бюджетом;

— введення процедури прискореного банкрутства, а також націоналізації підприємств-боржників перед бюджетом з наступною їх приватизацією або передачею у довірче управління; заборону проведення взаємозаліків з бюджетної заборгованості;

— врегулювання питань, пов'язаних з декларуванням доходів; — жорсткі додаткові заходи для захисту прав платників податків та відшкодування збитків від помилок і порушень, допущених при визначенні штрафних податкових санкцій.

Л. Кучма назвав підходи до безпосереднього стимулювання виробництва, підвищення його конкурентоспроможності.

Перший з них — перехід від суто фінансової податкової політики до такої, яка б реально стимулювала виробничий процес.

Зерезерв зникнення податкової навантаження Президент назвав переград навантажувальної системи, а з іншого — розширення бази оподаткування та скорочення обсягів податкової недоїмки, яка нині перевищує 8 відсотків від ВВП.

Другий напрям стимулювання виробництва полягає через зміщення банківської системи, усеосконалення її менеджменту. Це — найслабша ланка нашої

економіки. Уряд і Національний банк опрацюють відповідні заходи.

Третій напрям стимулювання виробництва полягає у коригуванні валютної політики. Вона не повинна обмежуватися суто монетарними цілями, а сприяти зменшенню дефіциту платіжного балансу, заохоченню експорту, припиненню зростання зовнішнього боргу. А в кінцевому підсумку — знову ж таки захисту вітчизняного товаровиробництва, забезпеченню його конкурентоспроможності. Для цього необхідно відмовитися від штучного завищення курсу гривні, що лише шкодить економіці.

Далі Президент сказав, що слід найважливішим чином вивчити проблеми по вільному від режиму валютного коридору переходу на вільний, збалансований за попитом і пропозицією ринковий курс гривні.

Четвертим напрямом стимулювання виробництва Президент назвав поліпшення умов розвитку легкої і харчової промисловості. Уряд дано завдання підготувати законопроект щодо економічного стимулювання цих галузей, які працюють безпосередньо на людину, забезпечують значні бюджетні надходження, прискорений обіг вкладених коштів, а отже, швидку окупність інвестицій. Треба взяти до уваги й те, що у зв'язку з девальвацією гривні імпорту споживчих товарів в Україну суттєво зростає.

П'ятим напрямом стимулювання виробництва — упорядкування використання централізованих капіталовкладень, посилення їх ролі у пожеженні інвестиційного процесу. Тут також ще заважає практика «ручного» управління, яка випливає лише недовіровим чиновникам.

Шостим напрямом стимулювання і підтримки виробництва, на думку Президента, і створення максимально сприятливих умов розвитку і діяльності підприємств, особливо малого бізнесу.

Сьомий напрям стосується політики приватизації. Основною її метою мають бути не розв'язання бюджетних проблем, а структура перебудова виробництва, ефективне управління ним та залучення інвестицій.

Назріла потреба у законодавчому вирішенні питання продажу земельних ділянок під об'єкти приватизації та під нове будівництво, продовжив Л. Кучма. Я прошу Верховну Раду обов'язково до цього повернутися.

Л. Кучма звернувся до Верховної Ради стосовно необхідності прийняти до кінця цього року програму приватизації на 1999 рік.

Економічній ваді, які зараз привносять до нас, повинні доповнюватися активізацією заходів жорсткого адміністративного впливу. Головні з них — суттєве посилення державного контролю за здійсненням валютних розрахунків, запобігання незаконному впливу валютних цінностей за кордон.

За даними Державної податкової адміністрації, на 15 жовтня виявлено прострочення (понад 90 днів) заборгованість за зовнішньоекономічними контрактами, яку допустили 6,1 тисячі підприємств. Загальна її сума — більш як 2,5 млрд. гривень. Ось де працюють наші гроші.

Шлях до посилення адміністративного контролю Л. Кучма вбачає і через здійснення таких заходів:

— прийняття Верховною Радою закону про декларування майнового стану, що дасть можливість цивільнодовід відслідковувати процеси набуття права власності та рух капіталу;

— усунення прогалин у чинному порядку реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності для уникнення появи фіктивних фірм;

— законодавче врегулювання відповідальності за легалізацію коштів кримінального походження, зокрема через грошову приватизацію;

— запровадження закріплення обов'язкового страхування зовнішньоекономічних контрактів; — запровадження механізму ідентифікації клієнтів банків, які подають документи на відкриття розрахункового рахунку та платіжні документи на здійснення банківських операцій;

— законодавче врегулювання питань, пов'язаних з банківською таємницею, зокрема з боку правоохоронних органів для інформації і документів про фінансово-господарську діяльність юридичних та фізичних осіб.

Далі Л. Кучма наголосив: усі ми повинні це раз сказати про обов'язки держави, влади перед селом. І не тільки сказати, а й реалізувати у конкретних рішеннях і справах своє розуміння важливості аграрного сектора. Це тим більш необхідно, що уряд фактично покинув село напризволяще, залишив його наодинці з виробничо-фінансовими та іншими нетарасами.

Щодо невідкладних кроків, то Президент бачить їх такими.

Селян найбільше турбує неспосібний податковий тягар. Тут уже багато зроблено. Але не виключаю прийняття рішення про встановлення на три роки нульової ставки на всі види податків, крім відрахувань до Пенсійного фонду.

У сільській місцевості проживає 5,6 мільйона пенсіонерів, тому пропозиції про повне скасування згаданих відрахувань навряд чи можна вважати до кінця продуманими. Бо з чого ж тоді будемо підтримувати сьогодні селян-пенсіонерів, а також працівників сільської бюджетної сфери?

Необхідно зберегти на наступні три роки і практику спрямування на підтримку тваринництва сум податку на додану вартість, нарахований на продаж продукції переробними підприємствами.

Варто було б подумати над запровадженням такої ж системи і стосовно іншої сільськогосподарської продукції. А нагромаджені таким чином фінансові ресурси використовувати шільовим призначенням для придбання мінеральних добрив та засобів захисту рослин, техніки, паливо-мастильних матеріалів тощо. Відповідно проекту указу Президента і закону опрацювання.

Одночасно треба шукати механізми відновлення догосподарського ведення села.

Потрібно також виробити спільну позицію щодо поглиблення земельної реформи. Ми зупинилися на півдорозі. І перш за все в організаційній перебудові колективних господарств з урахуванням поволення земель та вимог ринкової економіки. Утвердження селян як реальних власників землі має бути підкріплене економічними інтересами та соціальним захистом. Сьогодні вони вже самі ставлять питання про перехід на оренду довгостроковий відносини, про встановлення мінімальної орендної плати за земельні паї.

У більш широкому плані ми зобов'язані зробити все можливе для створення в Україні потужних сучасних галузей — харчової і переробної промисловості, а також сільгоспмашинобудування.

Далі Л. Кучма перейшов до соціальних проблем. Є завдання, які не чекають. Найбільш невідкладні з них — погіршення бор-

3 послання (позачергового)
Президент України
Леоніда Кучми до
Верховної Ради України
19 листопада 1998 року

гу перел пенсіонерами. Самому Пенсійному фонду це поки що не під силу. У зв'язку з цим постає питання про пільгове його кредитування для погашення заборгованості, яка нагромадилася за попередній період.

Президент назвав слушною пропозицію про включення заборгованості з пенсій та заробітної плати бюджетникам до структури державного боргу. Це питання також давно вже слід було врегулювати у законодавчому порядку. Погашення боргів працівників необхідної сфери можливе лише через заходи щодо оздоровлення виробництва. Разом з тим необхідно різко підвищити відповідальність керівників підприємств та організацій.

Не терпить зволікання все, що пов'язане з проведенням відповідно до чинного законодавства індексації заробітної плати та пенсій. При цьому слід уважно вивчити доповіді з механізмів на предмет диференціалів залежно від рівня доходів людей.

Окремо Президент зупинився на деяких питаннях нашої співпраці з іноземними партнерами. Ми криво зацікавлені у поглибленні таких зв'язків. Волновач Л. Кучма наголосив: стабільність гривні слід забезпечувати не кредитами МВФ, які мусимо повертати з відсотками, а оздоровленням та зміцненням національної економіки.

Для того, щоб вивести країну із смуги виробництва, переламати економічну ситуацію на крає, здійснити комплекс викладених завдань, потрібен ряд необхідних передумов.

Перша й найголовніша з них — високоєфективна, відповідальна діяльність усіх гілок та органів влади, узгодженість їхніх зусиль.

До невідкладних завдань найближчого періоду Президент відніс: скорочення не менш як на 30 відсотків державного апарату управління — Адміністрації Президента, Кабінету міністрів, апарату Верховної Ради, міністерств та відомств, місцевих органів виконавчої влади та самоврядування; внесення уточнень до структури центральних органів виконавчої влади, ліквідацію окремих її ланок, підпорядкування державних комітетів і інших прирівняних до них органів виконавчої влади відповідним міністерствам; оптимізацію структури місцевих органів виконавчої влади, законодавчу регламентацію чисельності апарату органів місцевого самоврядування.

На закінчення Л. Кучма сказав:

Шановні народні депутати! Вважаю за потрібне наголосити: нинішня криза — це проблема не тільки Президента, не тільки Верховної Ради чи Кабінету міністрів. Це проблема всього суспільства, і розв'язати її можна лише консолідованими зусиллями, за успішної підтримки. Ніхто краще від нас не знає наших бід, ніхто за нас їх не усуне.

Переконаний, що реальними справами ми зможемо довести людям, що у нас є політична воля, вміння і державна відповідальність за країну.

У номер
✓ Одеса

«Давай закурим, машина, по одній»

Захистити вітчизняних курців від сигарет поганої якості покликана машина, створена вченими Одеського фізико-хімічного інституту захисту навколишнього середовища і людини, повідомляє ДІНАУ.

Донедавна схожих «курільних» машин у нашій країні було лише дві: у Міністерстві охорони здоров'я і на Черкаській тютюновій фабриці. Обидві німецького виробництва, а значить — коштують дуже дорого.

Спеціалісти з Одеси вирішили створити власну «курільну» установку, здатну, відповідно до міжнародних стандартів, протягом невеликого часу робити заміну на три сигарети. Спеціальний фільтр збирає тютюновий дим, який потім аналізується у лабораторії на вміст нікотину і смолістих речовин.

Новинка одеських, запатентована як винахід, не тільки не поступається за своїми характеристиками «курільним» машинам відомої німецької фірми, а й має істотну перевагу — вона набагато дешевша.

✓ Київ Соняшникова експропріація

Для розрахунку з Росією за поставку енергоносіїв вирішено забрати у приватних структур енергії соняшник. Це керівництво до дій міститься у підписаній нещодавно першим віце-прем'єром Анатолієм Голубченком телеграмі, повідомив президент Лідія підприємець АПК Леонід Чокоченко під час прес-конференції у Києві.

Передісторія олійної експропріації така: більш як 60% вітчизняного соняшникового валу ще на ній «купили» підприємці — переважно саме комерційні структури постачали під майбутній урожай селянам паливе, пестициди, добрива для вирощування експортної культури. Лещищо на посів-збирання дає й держава. Мізерна врожайність «соняшників» екстери — 10,2 центнера на гектар — не дозволяла господарствам розрахуватися з усіма кредиторствами. Держава, певно, саме так вирішила з'ясувати своє спонсання... У Кабінеті відмовилися не лише прояснити ситуацію, а навіть відповісти на запитання: де телеграма ця, можливо, її уже дано «задійшло», як це сталося з рішенням про введення тютюнової митою депозиту на експорт насіння соняшнику.

✓ Львів Повижкиники духу, науки...

У Львівському держуніверситеті ім. І. Франка та у театрі опери і балету відбулися урочистості, присвячені 125-річчю Наукового товариства ім. Шевченка. Хрещеними батьками НТШ були Михайло Грушевський, Іван Франко, Володимир Гнатюк. Внесок товариства у розбудову підвалин української державності — величезний. Його діяльність у Львові було відновлено 1989 року, і аббревіатура НТШ стала символом відродження.

Книгарня НТШ у Львові.
Фото Віталія ЖЕЖЕРИ.

Заява народних депутатів України

31 жовтня 1998 року газета «Голос України» опублікувала заяву фракції Комуністичної партії України у ВР України «Про судовий позов Ярослава Стецька». Вважаю, що викладені в ній «аргументи» вимагають відповідей.

Протягом багатьох десятиліть демагогія і фальсифікації були основною ідеологічною зброєю комуністів. За час узування влади вони звикли безжально брутально ображати своїх політичних опонентів. В цьому твердженні нічого нового немає. Нове — в іншому. Настав час відповісти за кожну брехню, як і цього разу. Саме з цим і не можуть примиритися сучасні послідовники більшовицьких ідей.

Комуністи у вищезазначеній заяві обурюються народним депутатом Ярославом Стецьком, яка «зводиться справу до особистого рахунку з першим секретарем ЦК КПУ, керівником нашої фракції П. Симоненком». Звичайно, було б добре «звести рахунки» з усією «комунією» відразу, а не лише з одним її ватажком. Та є процесуальні правові норми, яких, за традицією, «не помічають» автори заяви. Парламентська фракція комуністів, за якою хочуть заховати від судової відповідальності «генсека», не є юридичною особою, яка стала б повноправним відповідачем у судовому процесі. Утворення фракції Верховної Ради лише з осіб, які набули повноважень народних депутатів. Важливою процедурою при цьому є складання присяги. На час поширення симоненківської заяви 12 травня ц. р. її ні автор, ні його соратники ще офіційно депутатами не були, а відповідати їм від фракції не мали права. Та, як бачимо, закон (Конституція, закон про вибори, Регламент Верховної Ради) не для комуністів писаний. Вони, за власним самовизначенням, як «несезонні метелики» звикли зневажати його. Посилаючись у «Заяві» на т. зв. «збереження правопослідовності комуністів від одного скликання до іншого, вони, очевидно, сплутали парламент України зі своїм полібюро, бо видають бажане за дійсне, випадаючи у ностальгію за радянськими партійними з'їздами, де така «зворушлива» спадкова клановість справді мала місце. Змучені зрочаруванням за українськими законами П. Симоненко, поставивши свій підпис під псевдонімом, нестиме відповідальність особисто.

У цьому контексті звична демагогія не пройде. Потрібні аргументи. Даремно прикидаєш, як це зроблено в «Заяві», що немає різниці між висловом «продовжувати справу кривавого злочинця Степана Бандери». Остання належить авторові комуністичної заяви, оскільки, на його думку, це кримінальна реальність історії. Якої історії? Якщо в більшовицькій «обортці» — тоді зрозуміло. Та кримінальну оцінку дає не історія, а суд. Що несприємко для комуністів істину хоча б наприкінці ХХ ст. Компартії треба усвідомити, тим більше, що вони знову претендують на владу в державі. Чи знову, виходячи з обманом, корується «революційною свідомістю» і «політичною діяльністю», запровадивши червоний терор надзвичайних комісій, «трийок» тощо? Удурте так не виїде. Комуністичне беззаконня тоталітарної імперської держави пішло в небутия.

А в правовій, демократичній державі треба перед судом Закону відповідати: де, коли і яким вироком С. Бандери, Я. Стецька було визнано «кривавими злочинцями»?

Жодні пояснення полонених шпильців, мюллерів у застінках калібратських катівень не можуть замінити того, що зветься вироком суду. Відома, як радянські прокурори намагалися прощити винуватим Бандері на Нюрнберзькому процесі, але й одночасно відкинувши міжнародний суд. Ви хоча б це саме ознайомили з нюрнберзькими архівами, замість того, щоб у притаманному комуністам стилі сити брехню, сподіваючись, що і цього разу вона залишиться безкарною.

У «Заяві» стверджується, що Нюр-

нберзький трибунал визнає Степана Бандеру «фашистським агентом». Хоча побіжно ознайомлений з юриспруденцією читач знає, що такого вердикту суд не виносить. Якщо судом встановлюється вина у скоєнні злочину, то за цим фактом виносять вирок і признаються міра покарання, а не «політичне тавро», яким звикли послуговуватися комуністи.

Зрештою, що заважало вашим попередникам, повністю контролюючи судову систему СРСР (жоден суддя не був поза КПРС), порушити судовий процес ще за життя Степана Бандери і Ярослава Стецька, подавши достовірні докази, добитися їх видачі СРСР і належним чином засудити? Це було б достойніше, ніж писати своїм агентам і в півторітні підло вбивати своїх політичних противників, ставлячи себе і свою державу в ранг політичного терориста.

Ніщо не заважало нам і нині звернутися в правоохоронні органи України і вимагати порушення кримінальної справи проти будь-кого з націоналістів, в тому числі і Слави Стецько, за ті чи інші дії проти України і її судів. Та ви цього не робите, оскільки добре знаєте, чим завершиться ці потуги: крім пропагандистських байок та небезпелих, шифлованих у московських парткабінетах, за вашими звинуваченнями нічого немає. Впевнені, що нині ніколи не замовчували б таку винуватість бандерівців ні словаки, ні поляки, ні євреї, ні білоруси, якщо б повірили у ваші слова. Але на ваші заяви в офіційному органі Верховної Ради газети «Голос України» і в спілках Верховної Ради ніхто не зреагував: як і міжнародних колах (через свої посольства в Україні), та і напів Генпрокуратура (яка повинна була б зреагувати, якщо б мало найменше підпору). Ось найважливіша оцінка ваших «аргументів» і в правовому, і в політичному аспектах.

Час відкритися, панове, як іш дарує головний редактор «Г» за «неполітичність вислів», від методів печерного комунізму.

Нещодавно у Верховній Раді представники Конгресу українських націоналістів пропонували проєкт Карного кодексу, де вводилися б кримінальна відповідальність юридичних осіб. Комуністи відхилили його, боячись, очевидно, що тоді КПРС — КПУ зможуть припинити до відповідальності, адже на злочини проти людства, геноцид, етноцид не поширюється термін позовної давності. Натомість вони перебрали на себе роль правосуддя, «встановлюючи» «агентів спецслужб». До речі, згадаймо, скільки відданих Сталіну людей тільки за те, що побували в закордонних виїздах, які потрапили в полон через його бездарне командування (а це гірше, у фашистські концтабори), опинилися в списку антирадянської агентури. Звичайно, було б несенсеном, коли б у таких списках не було Ст. Бандери чи Я. Стецька. Та це лише політичний вандалізм комунізму. А у правовому аспекті навіть радянський кримінальний кодекс передбачав примус до відповідальності за відповідальності. Звісно, на словах. Комуністичні судді діяли за принципом: покажи стовпа, а статтю на нього ми знайдемо.

Змінювався час, не стало тоталітарного режиму, але й досі його виразники «хворі» на правову невідзвітність. Як інакше оцінити вислови в «Заяві...»: «вирок трибуналу над фашистськими спецслужбами» означає засудження і Степана Бандери об «Бандери і Стецько були прямими співучасниками, причому в найбурхливіших катівнях ролях, злочинів гітлерівських окупантів в Україні. На них лежить тяжка кримінальна відповідальність». Та коли вже нам не до шмигати винуватим історію України, ви хоча б погортали підручники з основ правосуддя. Можливо, тоді спромоглися хоча б логічно викласти свої «принципові факти».

Тож не треба боятися суду, пане Симоненко. З'явиться нарішту на судове засідання і спробуйте нам довести правоту нинішніх соратників, як і своїх попередників, з приводу:

- насильницького повстання законної влади УНР 18—20 рр;
- організації штучного голодомору в Україні в 21—23 рр, коли з України за вказівками ЦК ВКП (б) було вивезено хліб, і селян південних областей прирєкли на голод;
- нищення різних релігійних конфесій, починаючи з 20-х рр;
- неогуртованих репресій проти української інтелігенції через процес над СВУ—СУМ;
- насильницької колективізації;
- організації штучного голодомору в 32—33 рр., який забрав мільйони невинних жертв, а голодних українських селян за вказівками з Москви ваші попередники не пускали за хлібом до Росії і Білорусі;

— масового знищення українських хрмів у 30-х роках; (зокрема, Михайлівське Золотоверхого собору в Києві);

— репресій проти українців, починаючи з 1934-го (Вінниця, Биківня, Дем'янів Лаз...);

— насильницької депортації українців і поляків із Західної України до Сибіру (в 39—41 рр.);

— масового знищення в радянських тюрмах Західної України політичних в'язнів у перші дні гітлерівського нападу на СРСР;

— масового руйнування пам'яток архітектури в Києві, Харкові та інших містах під час виступу;

— організації штрафних батальйонів і «зарядителів отрядів», від яких погали тисячі рялових під час вимушеного виступу;

— організації провокаційних 150 спецбойків, у яких налічувалося 1800 чоловік, створених НКВД МДБ за вказівками ЦК КП (б) У. Вони діяли під виглядом ОУН УПА, тероризуючи мирне населення, прислане на «визволення» землі зі Східної України», насамперед учителів і лікарів;

— «вжитих заходів по розгрому збройної організації підпілля», коли за твердженням тодішнього першого секретаря ЦК КП України Миколи Підгорового (1956 р.) «було убито понад 150 тисяч бандитів, арештовано 103828 учасників ОУН та іншого націоналістичного елементу і, крім того, в порядку відповіді на бандитські прояви вислано на спецпоселення 65 тисяч сімей націоналістів та їхніх пособників». Чи були бандитами українські націоналісти: адже їхня кров — на своїй землі?;

— організації зрєжесованих показових процесів над українськими націоналістами, коли проєкт обвинувачувальної висновку і обвинувачувальна промова прокурора і вирок затверджували в ЦК КП (б) У не пізніше ніж за тиждень до початку судового засідання (постанова Політбюро ЦК КП(б) У № ПБ-83/61 від 5.10.1951 р.);

— засудження і вбивство неповнолітніх (дитячі черепи зі слідами куль у Биківні, Дем'янівському Лазі);

— організації штучного голодомору в 46—47 роках, коли зерно за вказівками ЦК відправили до східноєвропейських країн, що потрапили під окупацію Радянської армії;

— насильницької колективізації в за-

Нещодавно у Верховній Раді представники Конгресу українських націоналістів пропонували проєкт Карного кодексу, де вводилися б кримінальна відповідальність юридичних осіб.

хідноукраїнських та Ізмайльській областях;

— організації їх участі у насильницькій депортації українців (Лемківщина, Надсяння, Холмщина, Підляшля) з радянських земель у нинішній Польщі в Сталінську Україну, а поляків із Західної України — на територію Польщі;

— заборони повертатися в рідні краї тим українцям, які відбули покарання в ГУЛАГах;

— здійснення антисемітизму як державної політики в повоєнний час (т. зв. «справа лікарів»);

— створення перешкод для повернення на історичну батьківщину кримських татар та інших депортованих народів;

— асиміляції українського етносу;

— постійного втручання у суцільність, нав'язування суду ліній компартії.

Це — лише незначний перелік фактів з історії, на яку ви так любите опиратися у своїх заявах. Повторюємо, незначний. Вам є за що відповідати на суді, оскільки ви вважаєте себе спадкоємцями організації, яка скоїла вищезазначені злочини. До речі, всі ці факти документально засвідчено в архівах вашої Компартії. Ознайомтеся з ними, коли знову засверблять руки, бажаччи написати черговий псевдосвіт. Починайте документи, перегляньте стрічки кінохроніки — непараллель, прихованої від «широких мас».

І ще одне. Тавруючи Ярослава Стецька за підписання Акта 30 червня 41 р., комуністи приховують від народу той факт, що це було здійснено в ім'я відновлення української держави і її народу в тих історичних реаліях. Інакше діяти він не міг. Не зустрічав Стецько фашизм з хлібом-сіллю, його в той час навіть у Львові не було. Нагадаємо вам ще один історичний факт. Дуже промовисто. Саме з фашистами комуністи СРСР підписали пакт Ріббентропа — Молотова, саме з фашистами проводили спільний танковий парад у Бресті, мілітаризували гітлерівську Німеччину, поставивши туди сировину і продовольство аж до 22.06.41 р. То хто фашистський агент, панове спадкоємці?

Ви хвалитеся тим, що за вас проголошено були як четверть загальної кількості виборців. Що ж, це свідчить, що народ потроху прокидається від комуністичної облуди. Це недарно ви собі організували 99,3% на виборах. Ви залаяли своїх виборців «бандерівцями» — ви це справді вмієте робити. Але, звяжте, найбільше їх боїться там, де вони активно не діяли, де ви ними просто злякуєте. А в тих містах України, де, за вашими твердженнями, «катували, мучили населення», бандерівцями ставлять пам'ятники і голосують за сили, які є виразниками української національної ідеї. Ось такий «вирок історії»!

Тож прихильте на судове засідання, пане Симоненко, не ховайтесь від нього, як це ви робили вже чотири рази. Майте мужність. Чи ви справді хочете дочекатися всенародного суду, суду історії? Буде час, дочекатися. А нині вас з нетерпінням очікують у Печерському районному суді Києва.

Народні депутати України:
усього 70 підписів.

Державна премія — творцям системи «Рада»

Указом Президента України від 17 листопада присуджено державні премії України в галузі науки і техніки 1998 року. Серед лауреатів — авторський колектив системи інформаційно-аналітичного забезпечення та правозастосовної діяльності: директор Інституту проблем математичних машин і систем НАН України член-кореспондент НАН України **Анатолій МОРОЗОВ**; віцепрезидент Академії правових наук України доктор юридичних наук **Фелір БУРЧАК**; керівник апарату Верховної Ради України **Леонід ГОРЬОВИЙ**; керівник управління комп'ютеризованих інформаційних систем та мереж секретаріату Верховної Ради України доктор економічних наук **Микола ШВЕЦЬ**; правнички цього управління **Тетяна ДРОГАЛЬ**, **Ярослав МАЙКЕВИЧ**, **Ігор ЗІЗЕВА**, **Волинський СЕВАСТЬЯНОВ**, **Іван ШЕСТОПАЛ**.

Гетьман Дорошенко — прапрадід Наталі Гончарової

ЧИ КАЖЕ вам про щось назва Ямпольськ? Це невелике підмосковне село, про існування якого, можливо, не знають навіть багато москвичів. Нещодавно тут побувала делегація з Черкаської області.

Адже саме тут поховано великого сина українського народу гетьмана Правобережної України Петра Дорошенка. Наприкінці XVII століття його було призначено московськими царями, всупереч його волі, воеводою маленького російського міста Ятківка.

Земляки встановили на могилі гетьмана дерев'яний хрест, відвідали музей, де зберігаються документи, грамоти, козацькі реєстри та оригінали листів Петра Дорошенка.

У Москві завжди боялися посилення центру козацької волності — Запорозької Січі, ідей вільнодумства та незалежності. Саме тому було зроблено все можливе, щоб Петро Дорошенко опинився далеко від України. Проте треба віддати йому належне: навіть на чужині гетьман не

заплював духом. За його ініціативою було збудовано школи, православні церкви. А ще, так уже розпорядилася доля, в історію Росії він увійшов як прапрадід... Наталі Гончарової — дружини Олександра Пушкіна.

Тому, попри нинішні непрості міждержавні відносини Росії та України, комплекс «старшого брата» шовіністів у Москві, недружелюбні заяви деяких політиків, історична пам'ять — те, що може стати основою для співпраці.

Світлана ФІЛІМОНОВА,
«Голос України» (з Москви)

У Загребі видали «Українську лірику»

Видання книжки «Українська лірика» («Ukrajinska lirika») відзначила 150-ту річницю контактів з нашою культурою найстарша і найавторитетніша культурно-просвітницька установа Хорватії — «Матиця хорватська». У цій малій двомовній антології висвітлено розвиток української поезії від стародавніх народних пісень до сьогодення. Підготувало книжку до друку українське посольство в Загребі, а переклад на хорватську здійснила академік Антія Менац, яка є віце-президентом Асоціації хорватських українців.

Ордер на житлоплощу й карта здоров'я: ось що треба тепер для сексу

У ЛАТВІЇ вирішили упорядкувати один з давніх промислів: тут набрали чинності кабінінські «Правила про обмеження проституції». Вперше в місцевому законодавстві однозначно трактується терміни «проститутка», «сексуальні послуги», «проституція». Останнє, наприклад, названо «сексуальними послугами за гроші чи винагороду іншого роду». Тобто віднині вирішено боротися не з представницями (і представниками) першої найдавнішої професії, а просто обмежувати негативні наслідки цього, як то кажуть, соціального зла. У якій спосіб?

Повії мають стояти у «місцях, встановлених органами самоврядування». Шоправда,

про те, чи відповідатимуть ці місця вже історично, так би мовити, усталеним, правила

замовчують. Зате забороняється надавати секс-послуги в публічних місцях і в присутності неповнолітніх. Можна — у будинках і квартирах, що є власністю клієнта або жриці кохання чи які вони орендують. Отже, тепер проститутка, котра прибула до клієнта за викликом, має передусім перевірити в нього ордер на житлоплощу. Суворе виконання нових правил контролюватиме поліція моралі, органи самоврядування. Державний центр сексуальних та трансмісійних захворювань і Центр профілактики СНІДу.

Володимир СТРОЙ,
«Голос України» (з Риги)

Піклуються Кабінет міністрів і про захист місцевого, кажучи мовою промисловців, товаровиробника. 3 15 грудня до Латвії заборонено ввозити повії. Утім, вивозити на заробітки з країни — теж. Заборонено також рекламу цього промислу в засобах масової інформації. Хоча рекламувати секс по телефону не заборонили: Отже, варто лише набрати потрібний номер...

Ну й, нарешті, в уряді вирішили, що на своєму робочому місці повія повинна мати карту здоров'я, заповнену суворо за затвердженим відповідним міністром зразком.

Швейцарський фонд — не за адресою

ДО ШВЕЙЦАРСЬКОГО фонду допомоги нужденним жертвам Голокосту/Шоа щодня надходить не менше десяти листів від громадян України. Ці люди просять фонд надати їм фінансову допомогу, мотивуючи це горем і стражданнями, які їм довелося пережити під час другої світової війни. Вони мучилися у фашистських таборів праці або були насильно вивезені до Німеччини, де їх змушували працювати на нацистський режим. Швейцарський фонд співчуває цим людям. Вони назвали страшних страждань, а нині потерпають від фінансової скрути. Але попри це, їм не обіцяють допомоги.

Таке звернення фонду до редакції передала Надзвичайний і Повноважний Посол Швейцарії в Україні Сільвія Паулі. Річ у тім, що останнім часом в українській пресі з'явилася кілька публікацій (які фонд взагалі вважає безвідповідальними). Бо після них і пішли листи до Швейцарії.

Отож інформуємо: жертви таборів праці та примусових депортацій не можуть розглядатися як жертви Голокосту і розраховувати на гуманітарну допомогу від Швейцарського фонду. Він також не приймає індивідуальні заяви і розглядає лише ті звернення, які надходять від некомерційних організацій, що представляють інтереси жертв Голокосту.

У заяві також коротко викладено мету Швейцарського фонду. Він «допомагає нужденним людям, які зазнали переслідувань унаслідок «расової» чи релігійної приналежності, політичних переконань або з інших причин, з метою їх знищення і, таким чином, стали жертвами Голокосту/Шоа... Люди, які утримувалися в концетраційних таборах чи таборів смерті, можуть отримати допомогу, якщо вони відповідають критеріям Швейцарського фонду і подали заяви через одну з організацій, що представляють інтереси жертв Голокосту».

Перші виплати такі люди вже отримали. Їхні інтереси представляв Національний фонд України «Васеморозуміння і примирення».

Останні дні уряду Йилмаза

Тієї єдності поглядів різноманітних турецьких політичних партій, яка спостерігалася щодо актуального нині курдського питання, й близько немає стосовно інших проблем. Наступної середи парламент Туреччини розгляне питання про довіру уряду Месута Йилмаза. Як вважають, фактично йдеться про відставку кабінету міністрів, оскільки прихильники прем'єра нині — у меншості й потрібних 276 голосів «за» у Меджлісі він аж ніяк не одержить. Ініціатори виставки звинувачують Йилмаза в різноманітних махінаціях і зловживаннях.

Уряд Йилмаза, створений на основі коаліції очолюваною ним Партією вітчизни, демократичної лівой партії віще-прем'єра Еджелвіта Елджевіта і Партії демокра-

тичної Туреччини єкс-спікера Хюсаметина Джиндурка, отримав востаннє довіру в липні минулого року. Тоді коаліцію меншості підтримала Народно-республіканська партія Деніза Байкала — одного з нинішніх ініціаторів її зміщення. На відставці також намагаються правочинностіська Партія вірного шляху екс-прем'єра Тансу Чілдера та ісламістська Партія доброчинності Реджаї Кутана.

Опозиція звинувачує його в зловживаннях.

Жертва мовної політики

Величезний недолік мовної політики в РФ виявили на цьому тижні. Жертвою став президент Калмикії Кірсан Ілюмжнов. Тепер скажуться, що його висловлювання про вихід республіки зі складу РФ «не розуміли» не президент Єльцин, ні Держдума, ні решта. Шо тут скажеш: калмичську мову їм слід знати краще! А то взяли і, не розуміючи, безвинну людину образили.

Новий гріх

Незаперечним внеском у теологію стало твердження президента Олександра Лукашенка про те, що «білоруським громадянам грішно виходити на вулицю, до чого закликають їх професійкові лідери». Отож на часі — ревізія Біблії, де не оцінене належним чином таке ганебне явище, як демонстрації протесту проти собачого, вибачається, життя. Хоча прогалагана цілком зрозуміла: коли складали Святе Письмо, то президентів і професорів ще не було.

«Прикол» по-американському

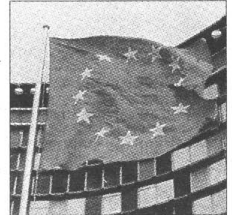
Неабияке вміння покуражитися проявив віце-президент США Альберт Гор, назвавши главу уряду Малайзії «ауторитарним», а антиурядові сили — «сміливими людьми». Захоплення викликає те, що таку заяву Гор зробив, перебуваючи в... малайзійській столиці. Шоправда, багато хто в Малайзії «приколують» не розуміють і назвав усе це втручанням у внутрішні справи суверенної держави. От і приїзди після цього до них у гості...

Не треба більше поштовхів

«Я переконаний, що спільна криза підштовхне країни співдружності до тіснішої інтеграції», — заявив у Кишиневі Борис Березовський. Він ризикнував: могли сприйняти як знущання. Адже саме «тісна інтеграція» з Росією і стрімкий обвал її рубля підштовхнули Молдову до краху привіє під назвою «банкрутство». Отож ще один невеликий поштовх і — прощай...

Нічого собі, сигнал!

Хтось щось не розуміє: тільки так можна розцінити оголошене Європейським союзом нове антидемпінгове розслідування проти українських виробників труб. Лише місяць тому, після саміту Україна—ЄС, наші керівники розповідали про «чіткий політичний сигнал» щодо майбутнього асоційованого членства в цій організації. Але, здається, чи то в Брюсселі із «сигналом» переплутали, чи то в Києві щось не допетрили...

Олександр Горобець: «Усе спростує незаперечними доказами в суді»

Заява тижня

Заарештований 30 вересня за звинуваченням у згвалтуванні, головний редактор газети «Правда України» Олександр Горобець звернувся із заявою до Генерального прокурора України (копія надіслана до Уповноваженого з прав людини Верховної Ради, голови парламентського Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та боротьби з організованою злочинністю та корупцією, правозахисної організації «Міжнародна амністія», а також до засобів масової інформації). У заяві О. Горобець стверджує, що «єдиною причиною порушення проти мене кримінальної справи, затримання, а згодом і арешту є моя безкомпромісна боротьба проти записку свободи слова, протизаконного закриття газети «Правда України», яку я редагую ось уже 7 років та моїх публічних виступів проти беззаконня властей та працівників системи Генеральної прокуратури України».

Автор заяви детально описує в ній усі факти боротьби проти нього особисто та газети з боку високих державних осіб. Особливу увагу приділяє «проведенню операції з його дискредитації», себто факту «спроби згвалтування». Це брехня, стверджує заарештований редактор, він сповідає «все спростувати незаперечними доказами у суді». Слідство, яке здійснює прокуратура, підкреслює О. Горобець, він не довіряє ні на йоту.

Олександр Горобець наголошує на негайному звільненні його з-під арешту. У разі якщо його і надалі триматимуть під вартою, головний редактор «Правди України» оголошує себе політичним в'язнем нової України.

Життєво необхідна
і важлива сфера сільського
господарства — рибництво —
з переходом до ринкових умов,
що називається, вимирає

Застереження тижня

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ринкових реформ призвела до корінної ломки сталих рибногосподарських взаємовідносин. Розвал Союзу, а з ним і розрив наукових і господарських зв'язків між країнами, призвели до деструктуризації об'єднань, спадку на низку самостійних рибних господарств. У результаті об'єм виробництва риби на внутрішніх водоймах України скоротився більш як утричі. Якщо 1987 року вирощували 98,2 тис. тонн риби, то 1997 — лише 30,8 тис. тонн. На це вплинула і внутрішня економічна політика — підвищення цін на корми, енергоносії, податкова політика та законодавча база.

Важливо також не втратити науку і фахівців, проводити підготовку і перепідготовку кадрів для рибногосподарської галузі. Найкращим для цього — це несприятливості його інтелекту. А майбутнє визначено сучасним станом рибногосподарської науки. На жаль, вона особливо вичула на собі результати соціально-економічних реформ. Старі і руйнівні матеріально-технічна база, стає несприятливою виробництву. Нові дослідження — це вже рідкість, найчастіше використовують досягнення минулих років. Розрив наукової сфери між країнами колишнього Союзу та мізерне фінансування призвели до повної ізоляції нашої науки: немає обміну досягненнями, досвідом, можливості поновлювати літературу, перелачувати періодику, готувати нових вчених. До того ж, для розвитку підприємств товарного рибництва потрібна участь висококваліфікованих спеціалістів і застосування

нових технологій у виробництві. Своєю чаше дуже добре зарекомендувала себе система зв'язку науки і виробництва у вигляді опорних пунктів інститутів, що базуються на окремих господарствах. Тепер — це спогадки.

Головна науково-дослідницька організація з рибного господарства на внутрішніх водоймах України — Інститут рибного господарства УААН. Директор інституту Микола Васильович Гриньєвський, враховуючи таку ситуацію, створив систему підготовки рибничих кадрів вищої кваліфікації в Київському і Дніпропетровському держуніверситетах, Херсонському СТУ та Національному аграрному університеті. Адже нині в Україні є велика потреба в розробці наукових основ запобігання забруднення внутрішніх рибногосподарських водойм шкідливими речовинами і радіонуклідами. Назріла також необхідність створити систему захисту риб від інфек-

ційних, інвазійних та елементарних хвороб, використовувати екологічно безпечні методи. Разом з тим чи не найважливішою потребою є генетико-селекційно-плеїнна робота в рибничих господарствах України. Життя змушує відновлювати колишні зв'язки. Адже має бути спільна інформаційна база, обмін знаннями, стажування на базах даних навчальних закладів студентів та аспірантів. Тому в вересні 1997 року з ініціатииви Миколи Гриньєвського в Києві було створено раду з науково-технічного співробітництва у сфері водних біоресурсів і аквакультури. До неї ввійшли керівники науково-дослідних і навчальних інститутів Білорусі, Молдови, Польщі, Росії та України. Несподівано відбулася чергова науково-практична конференція «Спеціаліст рибного господарства XXI століття», на якій було розглянуто питання кардрової політики, вимоги до молодих фахівців, підготовка працівників рибної сфери в нових економічних умовах. Для координації зусиль у сфері водних біоресурсів і аквакультури намічено створити раду з представників центральноєвропейських країн.

Життя нині створює такі умови, що пливти за течією можуть лише приречені, проте боротися і вивикати потрібні всім, та не всі це розуміють, тому і гинуть. Це — приклад пошуку виходу із кризової ситуації.

Михайло ЛІВАНОВСЬКИЙ.

Вік просвітку не бачити?

Коментар тижня

НЕВИХІД з ремонту атомного блока влітає країні в неміжову копійку. Самі лише товарної продукції не додержують на мільйони. А вже готовий до роботи енергоблок Південно-Української АЕС простояє відома місяця.

Тим часом райони, міста, цілі регіони, незалежно від їх промислової розвиненості чи сільськогосподарської, відлучаються від електроживлення. «Ми нікому не робимо ані низько, ані побажано», — пояснює ситуацію головний диспетчер Національної енергетичної компанії «Укренерго» Олександр Вовсод. І наводить наочний приклад. Тільки на частота електроструму падає

нижче критичної позначки 49 герц, автоматично розвантажуються блоки АЕС. З настанням холодної води, природно, тягнуться до електрообігрівачів, давно забувши про гарячі батареї, і тим самим загрожують єдину енергосистему в глухий кут. Дефіцит електропотужностей і так уже перевищує 3 млн. кВт, частота — на межі. Ледь «пересмикнути» її дозують — і... пішли пропало! Атомний потенціал сяде, а іншого ми просто не маємо. От і доводиться біди диспетчерських пультах буквально вручну гасити споживання. Так було днями, коли частота впала до 48,6 герца, і автоматика розвантажила два енергоблоки на Хмельницькій і Запорізькій АЕС, знявши по 100 МВт. Щоб не допустити загальної біди — розвалу енергосистеми, половині Тернопільської області тимчасово було встановлено роторну темряву. Такий самий сюрпріз очікує й інших.

А кули дітиса, якщо візизна енергетична база представлена переважно об'єктами 50-х, 40-х або, ще гірше, 30-х років? І ніяких солідних в технічному плані ремонтів там уже років двадцять не проводили. Лише теплоелектроцентралі Києва та Харкова не можна назвати старими й спрацьованими. Але загальною, за наявності єдиної потужної мережі, Україна свого часу не без підказки з центру взяла курс на перспективу атомну енергетику. Гідроелектростанції лише тепер, коли п'ять з чотирнадцяти блоків АЕС, що діють, в ремонті, змушені пра-

цювати в абсолютному не призначеному для них максимальному режимі. Виручає високий приплив у Дніпрі, інакше вже давно силли б ми не тільки без світла, а й без води.

Орієнтація на атомні потужності, судячи зі світового досвіду, справа непогана. Тільки організована вона в нас таким чином, що варто було АЕС відчуту хоч найменш труднощі, і вся енергосистема опинилася на волосок від трагедії. І найжорсткіше не апокаліптична картина шкідливого паралічу промисловості, транспорту, побутової сфери (як на мене, то вже краще одразу замертти назавжди, аніж волати від жаху й болю затиснутим у дверях знеурезанного ліфта або вагону метро), а те, що нікого, крім енергетиків, це, по-серйозному, не хвилює. Вихід з ремонту енергоблока Південно-Української АЕС затримується через те, що нема чим розрахуватися з чеською «Шкодою» за обладнання. Чехи, грубо кажучи, на відміну від росіян, салом не беруть, вимагають грошей, хоча б 4 млн. доларів (сумарний борг усіх АЕС — 18 млн. доларів), і тоді допоставлять електроніку, якої бракує для системи управління і за-

Мати б нам
іще три Дніпра,
Ангару і...
трошки розуму

Монополія на науку. Для кого і навіщо?

Звернення тижня

ГРОМАДСЬКІ академії України, зокрема аерокосмічна, архітектурна, наук вищої школи, інженерних наук та інші, звернулися до Голови Верховної Ради України О. Ткаченка, до парламентських комітетів і фракцій з проханням переглянути правовий статус цих самоврядних організацій. Адже в нову редакцію проекту закону «Про науку і науково-технічну діяльність», на думку авторів звернення, внесено сумнівні положення, яким громадським академіям заборонено називати себе академіями, а вченим, які туди входять, — академіками. Та й вся їх наукова діяльність обмежена, по суті, рамками наукових товариств.

Фахівці громадських академій вважають, що назване положення статті 16 проекту закону — суперечить Конституції України, Закону України «Про об'єднання громадян», іншим законодавчим актам і міжнародному праву. «Постанова цього питання, — йдеться у зверненні, — на наш погляд, у черговий раз ініціювана представниками державної науки, які у такий спосіб і надалі намагаються зберегти за собою монополію на отримання від держави бюджетних асигнувань та проведення пріоритетних наукових досліджень». До речі, громадські академії успішно функціонують в десятках зарубіжних країн і жодна з держав жодним чином не обмежує їх наукову діяльність.

Провідні вчені недержавних академій готові зустрітись з народними депутатами України з цього питання, зокрема, для обговорення нової редакції проекту закону України «Про науку і науково-технічну діяльність». «В основу цього закону, — пропонують автори звернення, — має бути покладено положення, яке законодавчо забезпечує рівноправні умови для здійснення наукової діяльності інституціями різних форм власності та підпорядкування».

Людмила МЕНЮЖІНА.

Він справді підняв Україну на крила

Відкриття меморіальної дошки в Токмаці (Запорізька область), на підприємстві, де колись працював О. Івченко.

Ювілей тижня

Звичайно, для розповіді про людину, справа життя котрої відомо всьому світові, можна знайти досить матеріалів і в книжках, і у пресі.

Та ми краще скористаємося спогадами його однодумців і багаторічного колеги Віктора Анісенка — тех лауреата Ленінської премії, орденів.

Відразу зауважу, що зустрічі з такими людьми, як Віктор Гаврилович, сьогодні нам коначе потрібні. Адже кожен з нас, я певен, часто запитує себе: «Як так сталося, що за останні роки Україна стрімко втрачає позиції на багатьох напрямках своїх вчорашніх (визнаних світом) досягнень?».

Якщо ви, шановні читачі, й справді не знали досі про Олександра Івченка, підніміть голову й подивіться в небо. Якщо ваш погляд знайде там літак, знайте — його несе у повітряному просторі дивунг,

сконструйований Олександром Георгійовичем.

Пам'ятає славного повітряного тудилинка — Ан-2? У народі його називали «кукурузником». Це була одна з перших машин, яку видатний конструктор створив разом з своїм товаришем Олегом Антоновим. Потім були серія Анів, літаки для повітряно-десантних військ, вертольоти... Іл-18 тех літав з дивунгом конструктора О. Івченка.

І те, що саме в Києві та Запоріжжі (у цьому місті жив і працював учений) почав діяти гігантський комплекс з виробництва сучасних літаків з вітчизняними двигунами (останній — «Антей», «Мрія», і зрозуміло, «Ан-70») — заслуга значною мірою Олександра Івченка.

— Сьогодні потужні авіадвигуни типу «Д-18Т» і «Д-27», створені конструкторським бюро О. Івченка, — зауважує з

гордістю Віктор Гаврилович, — златні випустити ще п'ять фірм у світі: дві американські — «Дженерал Електрик» та «Пратт-Уїті», англійська «Роллс-Ройс» та дві російські. Але є в Україні ще й Харківський авіа завод, який також не останній в галузі. Харківський авіаційний інститут — тех один з найкращих у світі за рівнем підготовки кадрів для авіабудування.

То в чому справа? Може, під силу нам і український винахідничий створити? Адже захист держави — справа не така вже й надумана.

— В Україні досі немає державної програми розвитку авіаційної промисловості, — каже Віктор Анісенко. Звичайно, можна і власний винахідничий створити. Але це справа не одного року, тому краще таку техніку купувати. А авіабудівником є чим займатися. Взяти хоча б «Мрію», яка вбудована в одному примірнику і нині простіше. Англії нею дуже цікавилися.

23 листопада минає 95 років від дня народження видатного конструктора авіадвигунів Олександра Івченка

Пов'язують свій інтерес з власними космічними планами. Адже морські космодрони — це добре, проте майбутнє, можливо, за стартами саме з таких літаків-гігантів, як «Мрія».

Він — видатний конструктор авіадвигунів Олександр Івченко — й справді підняв Україну на крила. Влячні нашілки не забувають його. Керіване колись ним Запорізьке конструкторське бюро «Прогрес» нині носить ім'я академіка О. Івченка, а всі двигуни, що народжуються в КБ, мають у своїй назві його ініціали.

Віталій АБЛІЦОВ.

Тарасюк вірить у щирість російських парламентаріїв

Візит тижня

Доводинний робочий візит міністра закордонних справ України Бориса Тарасюка до Москви не став подією для російського політичного бомонду. У перший день візиту з перших офіційних осіб РФ його прийняв лише голова Державної Думи Геннадій Селезнев.

За словами Тарасюка, «керівництво Держлму широко зацікавлене в ратифікації «великого» українсько-російського договору, і шукати можливо, що до кінця року Держлду його ратифікує». Однак у кулуарах парламенту один із керівників комітету заявив, що «ніхній склад Державної Думи ніколи не ратифікує договір», бо це означало б визнання державних кордонів між Росією та Україною де-юре.

Борису Тарасюку залишалося, як він сам заявив кореспондентіві «Г», «переконувати, переконувати, переконувати» російських парламентаріїв у тому, що ратифікація життєво необхідна для розвитку відносин обох держав. У Держлді достатньо

противників ратифікації договору. Якщо раніше це був комітет з справ співвітчизників, який очолює «відомий друг українського народу» Георгій Тихонов, то сьогодні, за словами Геннадія Зюганова, «у фракції комуністів — неоднозначне ставлення до ратифікації договору». Мабуть, що проблема обговорюватимуть і голови парламентів України і Росії в Москві. 18—19 грудня у столиці Росії з першим офіційним візитом перебуватиме голова Верховної Ради Олександр Ткаченко.

До речі, виступаючи перед викладацьким складом Дипломатичної академії, Борис Тарасюк нарікун, що саме відсутність правових основ відносин між Україною і Росією стала причиною того, що протягом останніх трьох років товарообірот між країнами істотно знизився. Сам міністр закордонних справ пояснює це підступами супротивників зближення двох країн.

За його словами, «введення 1996 року російською стороною ПДВ на товари, вироблені в Україні, призвело до втрати російським ринком значної частини українських товаровиробників». А зменшення товарооб

ороту, в свою чергу, викликало послаблення економічних зв'язків. «Хотілося б, щоб Росія, так само як і Україна, відповідально і серйозно підходила до всіх наших двосторонніх питань», — побажав Борис Тарасюк.

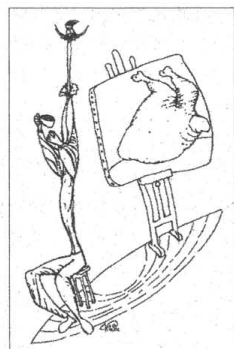
Він також звернув увагу і на проблему реалізації договірно-правової бази, наголосивши на відсутності належного виконання сторонами умов угод з питань економічного, науково-технічного співробітництва, а також відсутності правового розв'язання питань стосовно перебування на території України Чорноморської флоту РФ.

Питання, пов'язані з перебуванням корабля ЧФ в Криму, обговорювалися і під час зустрічі з міністром закордонних справ Росії Ігорем Івановим. Міністри обговорили також проблеми демаркації та демаркації державного кордону (морські ділянки в тому числі), порушувалися і така тема, як утворення вільних економічних зон.

А ще в Москві Борис Тарасюк знову повторив, що МЗС України велику роль відводить інтеграції держави в Європейський союз і, передовсім, тісним зв'язкам із суміжними країнами.

Світлана ФІЛІМОНОВА,
«Голос України»
(з Москви)

Щоб зберегти гроші від інфляції, кладіть яйця у різні кошики.
(Банкірська мудрість).

Кажуть, була колись птахів іншого походження на ім'я Фенікс, яка спаливала себе, щоб відродитися знову. Цього тижня про неї задували, горпачучи сторінки урядового проекту бюджету на 1999 рік.

Фейлетон тижня

Річ у тому, що проект одразу охрестили золотим яйцем птахи Фенікс. Мовляв, якщо тільки випловати несила навіть парламентським мисливцям, то п'ятихави на вагу золота. А бюджетне і поготи. Утім, опоненти цієї версії стверджували, що золоте яйце кабінетної птахи погрожує заморською хворобою — сальмонеллозом, бо годувати її Міжнародний валютний фонд. Пропонувався переселитися в цьому, проаналізувавши інкубаційний період несутки. І справді, той, хто не лнував дитини і перемножувати стовпчиком, з'ясував для себе дивні речі. Приміром, що динаміка формування валового внутрішнього продукту в доларовому еквіваленті, на протигав гривневим відображенням, з кожним роком погіршується. А цього року, з огляду на монетарну дієту і фінансову кризу в російському інкубаторі, ця динаміка взагалі досіла екстремально значення. Іншіше кажучи, щорічне вживання кабінетних яєць повсюди знизувало потенцію споживачів, а з нею також непереливки: потенція або є, або її

нема. З попелу її не відродити. Це знають усі смертні, хто кинувся в тін з «стегеними птиці буша», рятуючись від фіскального екстремізму. Наслідком такого соціально-економічного шухеру стали порчі антикризових заходів від нашого урядового Фенікса. Він стурбований тим, що для збалансування інгредієнтів золотого яйця-99 слід до кінця року відшукати принаймні 700 мільйонів гривень і реструктуризувати боргові зобов'язання перед «постачальниками кормів» для того ж таки Фенікса на 325 мільйонів гривень. Дійшли до того, що дозволили погашати заборгованість перед бюджетом облігаціями, а бартерні операції — застосовувати тільки в парні дні місяця. Податки ж примусили сплачувати ще до надходження грошей на рахунок пташника.

Щочора у курник до Фенікса навідувався сам прем'єр, жалючись на те, що бісові виробники не повертають майже 3 мільярди гривень валютної виручки, тоді як державна казна — напівпорожня. Запевняв, що викрутить, як ганчірку, місцеві бюджети, забор-

Фенікс — птах кабінетний

ніть вивозити капітал в офшори і геть сучасні податкові пільги на митниці. Однак Фенікс не подавав жодних ознак життя, тільки зашкочено зиркав на свого патрона. Мабуть, загадував, що опозиція обіцяла за першої нагоди густити його під ніж. Про пенсіонерів, учнів і студентів, лікарів і їх пацієнтів кабінетна птах примушувала себе не думати.

Прем'єр лагідно називав її птахом шеста завтрашнього дня, і Феніксіві це до душі, хоча його потішав намір прем'єра з допомогою Держказначейства мобілізувати до бюджету в листопаді 920 мільйонів гривень, а в грудні півтора мільярда. Отож кримінального, прем'єр має на меті створити умови для того, щоб підприємства погоди продавати своє майно за цінами, нижчими від залицьованої балансової вартості? Від однієї думки про це Феніксу стає весело. Хіба так багато дурнів? Утім, — такі чимало. Кому краще, коли не їм, творим золотих яєць, або, як теор казуть, спільно з ними. Це відомо! А яйце-99 — найікантніше, бо переливбине, тобто викохане для майбутнього Президента.

Григор ЧОРНИЙ.

На знімку: сцена з вистави «Таня-Таня».
Фото Володимира СТРУМКОРСЬКОГО (ДНАУ).

Крізь сльози осені Поділля ще бачить спалахи весни

ХМЕЛЬНИЧЧИНА — серце Поділля, його історичний і географічний центр — ще з часів Київської Русі відігравала важливу роль у становленні і розвитку держави. Саме на теренах цього краю точилися найзапекліші бої за соборність українських земель проти татарів і турків, поляків і німців, тут упродовж кількох років брат ішов на брата у громадянську. Бо Поділля — це не тільки частка держави, це її сад із золотими яблуками, ще з часів золотого шовкового шляху тут перетиналися і перетинаються найбагатші торговельні артерії континенту. І від того, як досягнутий буде той сад сьогодні, великою мірою залежатиме і день завтрашній України.

«Пошук цвіту папороті дарує шанс»

Село

ЙОМУ 22 ЛИСТОПАДА, після святого Михайла, виповниться 46. Це вже час зрілості і соціальної вваженості, точніше якісь поважної стриманості до революційних ідей. Та у душі і серці він і досі залишився неперевершеним мрійником. Де б не працював — чи то головним інженером колгоспу, чи викладачем, чи директором, — його завжди знімали консервативна вчорашня практика. Як той казковий леґінь, що шукає чарівну квітку папороті, котра цвіте раз на сто років, так і Антон Антонович у постійних пошуках нового, прогресивного.

Ще на початку дев'яностих років, отоді як пенсіонери ставали мільйонерами, депутат обласної ради Антон Бутерко почав шукати вихід із скрути завтрашнього дня для свого Балтинського училища-агрофірми. І не тільки у реформуванні навчально-виховного процесу, а насамперед у формах економічного вивчання. Узяв себе Робізовою, покинутим державою, і взявся за справу — виправдував переробні цехи, спорудив пекарню, млина і навіть обласну у теплиці оранжерейний курочко. Щоб для ювілей були навіть свої квіти. А для потреб господарства (нафтопродукти, запасні частини, мінеральні добрива тощо) вимінявав на борошно, згущене молоко, ковбаси і т. д.

Та, як кажуть у народі, чим далі в лісі, тим темнішим він стає. На етапі, коли державні вожді почали різко розвертати поїзда з соціалізму до капіталізму, економічна криза набирала делід більшості обертів. Самотужки борються у таких умовах стало важче і важче. Та Антон

Антонович і цього разу не здав позицій, випередив час. Покликав до себе керівників сусідніх колгоспів Станіслава Глуховатого та Юрія Кучерявого і запропонував об'єднати зусилля: сіяти, орати, збирати хліб і у такий же спосіб діставати нафтопродукти, мінеральні добрива, запасні частини.

Уже перші кроки такої співпраці показали, що працювати втрчі легше, бо один одразу для трьох вирішує певне питання. Однак поточні проблеми не закармили Бутерка у дігочному ліку — помандрував до Америки ознайомитися, як там газдують хвалені реформаторами фермери, попозивав Європою. І долоту повернувся не із економічними доларами (ради чого на той час багато хто вирушав «за бугор»), а з новою технологією вирощування кукурудзи, угодою про співпрацю в економічній та господарській діяльності з німецьким кооперативом «Райфайзен». Незабаром асоціація «Перспектива», пітримана західними інвестиціями, показала свою життєздатність і перспективу на завтрашній день. У той час, як Дунаєвський район за всіма показниками господарювання різко збавив свої позиції до критичної межі, асоціація тримала свої господарства ґліно, перша у державі створила міжгосподарську МТС із високопродуктивних комбайнів, тракторів, причіпного інвентаря, отриманих за лізингом від «Райфайзену».

Керівництво обласної державної адміністрації у пошуках виходу з кризи в районі делали частіше і послідовніше придивлялося до стилю роботи Бутеркової команди. І вже на початку минулого осені всі трое були у райцентрі — Бутерко очолює райдержадміністрацію, Кучерявою як першому заступнику доручили агропромисловий комплекс. Оскільки

сільські проблеми для району були найпекучіші, заступником до Кучерявого призначили Глуховатого (тепер він голова районної ради). Отак разом і взялися за справу.

Через рік роботи з головою райдержадміністрації Антоном Бутерком зустрілися у «Клубі ділових зустрічей» журналісти республіканських ЗМІ, акредитованих на Хмельниччині. Голова власкоровського об'єднання констатував у вступному слові, що цього часу було досить, щоб Дунаєвський район знову вийшов на свої попередні рубежі. Незважаючи на те, що щоріч літніх ураганів винищила тисячі гектарів посівів, дунівчані і за урожайністю (41 ц пшениці на круті), і за валом (понад 100 тис. тонн) узяли перше місце. Повернув район славу «молочних рік» — і нині доять більш як 13 літрів від корови, знову ж таки найбільше в області. Значно поліпшилися справа загалом у тваринництві, наросили поголів'я свиней. Тож логічно випливає запитання до Антона Бутерка: завдяки чому керівникам району вдалося виборотися з «болота»?

Багато тоді розумного і цікавого розповів журналістам Антон Антонович про реформування агропромислового комплексу на селі і трудових відносин, уміле маневрування інвестиціями. Він категорично переконаний: інвестиції для нас, про що сьогодні глгоголять з усіх трибун, не падають. Треба прагнути виходити з ситуації своїми силами і з рухунок свого товаровиробництва. Справді, значив голова райдержадміністрації, бурякокозиральний комбайн фірми «Хольмер» набагато продуктивніший, ніж Тернопільського комбайнового заводу, але і коштує він більше півмільйона доларів проти 107 тисяч гривень за наш комбайн. Та, як ми зрозуміли, не

«Княгиня Ольга»
на мурах
Подільської фортеці.

інвестиції, не нові технології і навіть не нові машини підняли районний чорнозем (до речі, імпортна техніка на наших ґрунтах ще більше ламається!), а суворова вимогливість у добір керівників кадрів — без партійних ознак, персональних відданостей чи симпатій. Пріоритетним питанням оцінки кадрів була компетентність, здатність керівника ефективно працювати більше за всіх і краще за всіх. І хоч як дивно, на посадах позалишалися навіть недруги і заздрисники. Бо ж вони такі фахівці. Он, що доброго наробили тернопільцями, коли почали признавати за партійними ознаками слюсарів на серйозні пости?! Такої помилки з огляду на свою педагогічну інтелігентність Бутерко допустити не міг.

Коли романтиком керує професіоналізм, прагнення заглянути аж за обрій, тоді, де лягає сонечко спати, такому до снаги золотий нездійсненне — у популені віку віднайти щіт папороті, що виконує всі забаганки людини з любов'ю у серці. Бо така людина здатна тільки на великі вчинки і на велике добро.

Дунаєвський район.

Гріє бюджет... небюджетні кишені, або Гриф «комерційна таємниця» — на бочку Кабміну

«Фіглі-міглі»
і три худі жеребці

Податки

ДЕРЖАВА і товаровиробник в усьому світі виступають у ролі ката і миші. Перший суб'єкт старастає стати ситим за рахунок другого, другий — надурити першого. Але якщо на Заході хоч якось урегулювати правила цієї гри, то у нас це побудовано на цілковито інших принципах — ця голова «акредитована» ближче до осіб, що підписують державні праворозкріплюючі акти. Відповідно і пропихуються «з упуценнями» різні документи. І виходить так, що у багатьох випадках товаровиробник через своїх підставних осіб (як правило, це сини, дочки, куми, свекри і т. д.) з правовими формами дочірніх підприємств, СП і т. д. за наявності тільки печатки отримує за рахунок бюджету казкові прибутки.

Сьогодні ми достеменно знаємо, що під час недавнього перебування на Тернопільщині глави уряду показали цікавий урок. Як видно, під час його всеукраїнської «Переяславської ради» було зібрано трохи більше 7 мільйонів живих грошей. У той же час такі дрібні делаші спиритних керівників області обласлощили через підставні документи «власно-зайку» державну казну більш як на 14 мільйонів гривень. А якщо врахувати, що є люди розумніші і впливовіші і в інших регіонах, то неважко уявити збитки міжрядних масштабів.

Але який же до бюджетних ресурсів вела одна стежка! До них підпозовали з усіх боків, пікірують зі стелі, наче таргани, мишами зубками старастають

на додану вартість з бюджету на загальну суму 2215,0 тис. грн.

Коли б м'ясокомбінат, який має відповідні переробні потужності, сам безпосередньо закуповував худобу від сільгоспідприємств чи особистих господарств громадян, то при таких операціях не мав би відповідно «вхолобати» ПДВ і на цій причині не мав би підстав на відшкодування ПДВ з бюджету.

Однак при м'ясокомбінаті створюється три комерційні структури, засновниками яких виступають фізичні особи. Ці структури власних виробничих потужностей не мають, а орендують їх у м'ясокомбінаті. Відповідно не мають працівників, а оформляють на роботу за сумісництвом працівників м'ясокомбінату.

Через комерційні структури проходить закупівля худоби, звичайно без ПДВ, і після її забію м'ясо відпускається м'ясокомбінату вже за ціною, яка включає ПДВ.

У ланому випадку м'ясокомбінат, маючи вхідний ПДВ, пред'являє його до відшкодування із бюджету, а в бюджет ПДВ не сплачує, оскільки продукцію реалізує переважно на експорт, який оподатковується за нульовою ставкою.

Оскільки ці відшкодування виникають штучно у зв'язку з створенням посередницьких комерційних структур, вважаємо за необхідне заборонити відносити до статусу переробних підприємств суб'єктів підприємницької діяльності, що не мають власних виробничих потужностей.» (Постанова КМ України № 145 від 16.02.98).

Коли б пан Пустовийтенко прислухався до поради молодого і сміливого головного податківця Хмельниччини, то це можна було б вважати першим серйозним ударом по тіншовому бізнесу. Бо за подібними схемами круяться і інші посередницькі структури. Проще не кожний чиновник наважеться їх «засвітити», оскільки хто знає, куди після цього вітер подме.

От візьмо, до прикладу, з цієї ж таки області одного спритного аграрника. Набрав кредитів, накупив на них машин, устаткування, вибудував шикарний офіс на мотозинах. Але коли настав час розраховуватися, встиг утнути цирковий трюк. Свій колгосп з декількох населених пунктів реорганізував у ЗАТ «Фіглі-міглі», а старому господарству «Під прапором лєнін-зми» залишив усі попередні борги. Правда, і старий назві зали-

шив два вози, три худі жеребця і одного бика эпохи діда Шукаря. Отже, навіть коли набрав би чинності закон «Про банкрутство», держава отримала б з компенсації фігуру з трьох пальців. З такою «економічною мушкетером» містер Ікс не ховатється, навпаки, хвалиться привеслююди. І ви думаете, ізв тато-прем'єр ремінія до хитруна? Навпаки, дав у подарунок четвертуку міліністерського портфеля. Аяжже, мушкетер треба оновити належно, особливо соратників з партійного ешелону.

А нас же, пролетарів, отарую женути намісники влади і гривнею за пазухою до державного казана з трізним наказом: — Кидай, поділіся з ближніми!

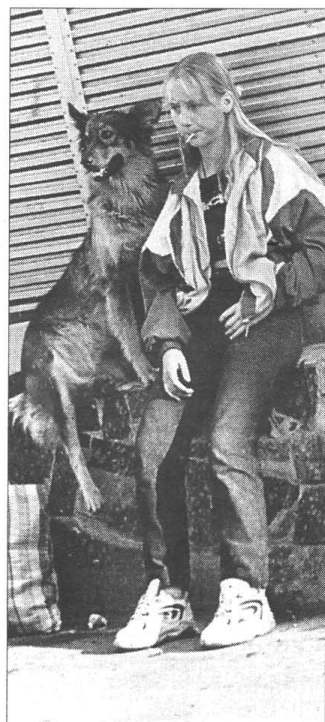
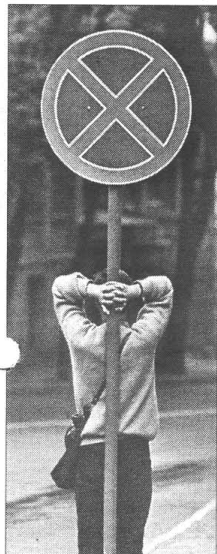
Вонот-й так, ділитися завжди треба, поспішайте у ДАІ. Але коли ближні можновладців поділяться з нами? Коли?

Сторіку підготував власний кореспондент «Гу» по Хмельницькій області Михайло ВАСИЛАШКО.

Тел.
26-36-32.

Об'єктив з веселим натяком

Власне,
ви можете придумати
свої підписи,
але неодмінно
з гумором —
такий у Вороха об'єктив.
Фото Анатолія ВОРОХА.

Бачите знак — «Стоянка заборонена»? Всім зрозуміло: зупинятися не можна — і пролітають мимо. А в київського конструктора Анатолія Вороха зухвалий об'єктив: зупиняється там, де навіть не можна, і «зупиняє» мить. Погодьтесь, гріх було не зафіксувати.

Об'єктив фотолобителя саме тим і цікавий, що з буденного і звичного життя-буття виокремлює незвичні моменти.

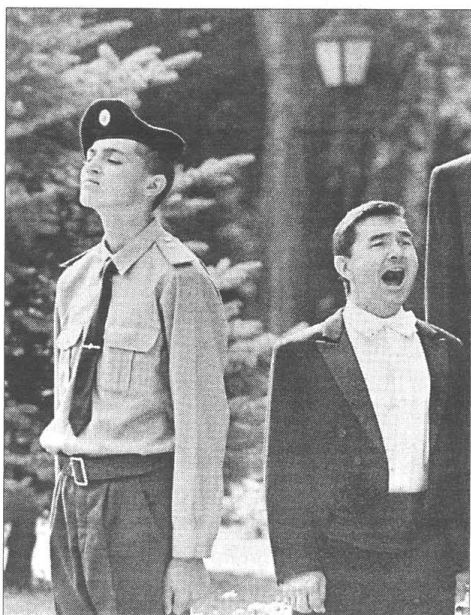
Ось, приміром, сіра вулиця, будинок з написом «Ощадний банк», автомашина... Та самоскид з піском — не золотим, звісно, а звичайним, — прямує мало не в самісінькі двері банку... Щось у цьому таки є!

Зупинися, мить! І Анатолій зупиняє. І не просто фіксує, а надає знімку натяку. До того ж, веселого. Хіба не натяк? Колись у цьому банку ми зберігали свої заощадження, з них, як відомо, вийшов пішак. То, може, хоч пісок не «згорить»?..

— Люблю ловити цікаві моменти, — каже Анатолій. — Особливо в поведінці людей. Ходжу в багатолюдних місцях і «полюю».

Це не так просто. Можна зняти десяток плівок, а бажаного моменту так і не схопити. Тим рідкісніша удача. А їх у Анатолія немало. Причому, чи не до кожного знімка можна придумати веселий підпис, як-от, наприклад, «Кочаня і пісник» чи «Перекрст — відпочинок від шаленого міста», «Сімейні ремонти» чи «Місія згідно з рейтингом»... Власне, ви можете придумати свої підписи, але неодмінно з гумором — такий у Вороха об'єктив.

Анатолій ЯКОВЕНКО.

Може, хоч пісок в ощадбанку не згорить...

Ровесник болгарської волі, страдник нашої долі

Минуло 120 років з дня народження видатного українського митця Михайла Паращука

А Й СПРАВДІ, непередбачена і прихильна людська доля, мов характер молодого талановитого хлопця. Не хіба міг 13-літній Михайло Паращук, від'їжджаючи з рідного села Варваринці у містечко Новий Санч на Лемківщині допомагати професору Станіславу Вуїкевичу одолювати новозбудовану ратушу, навіть подумати, що вже ніколи більше не переступить поріг батьківської хати. Через Краків, Відень, Париж, Мюнхен, Львів, Київ, Ревель (тепер — Таллінн), Ригу, Берлін, Софію проляже його складний і тернистий шлях митця і дипломата, а додому, в Україну, куди думками він повертався до останніх своїх днів, дорого йому була казана. Комуністичне керівництво ніяк не могло пробажити відомому митцю його недосвідчену роботу в дипломатичних місіях УНР у Ревелі й Ригі, а також авторство скульптурного портрета Симона Петлюри, виконаного 1936 року на замовлення української імміграції в Польщі. «Усе своє життя я віддав для українського народу, старанію, де б я не був, підтримувати його престиж і славу, хоч це не всім і не завжди подобалося», — писав Михайло Паращук незадовго до своєї смерті в листі до львівського науковця Івана Романчука. «Понад усе мене вражала єдність, з якою він (М. Паращук). — Авт.) переносив це жорстоке до смерті цування, в основі якого, крім зазирів на ім'я, було українство. Якійсь десятирок тому відстоюючи українську національність вважався викликом», — то вже з листа дружини скульптора Цвітани Паращук до одного з авторів цієї статті. І справді, це з молодих літ митець кинув виклик своїй нелегкій долі й, схоже, вишого переможцем. Принаймні, те достойство, з яким він жив і працював, та любов до народу, якого він ніколи не зрікався, просто вражають.

Це він наблизив Ангела натхнення до Міцкевича

Прагнення стати справжнім майстром привели М. Паращука до Відня, у відому Академію художеств, де він опанував мистецтво пластики під опікою професора Венцеля. Однак через нестачу грошей він змушений був залишити столицю Австро-Угорської імперії. І за порадою свого навчителя 1898 року переїжджає поблизу до батьківського дому, до Львова. Стає студентом Львівської політехніки, потрапляє у групу до професора Антона Попеля, який очолював кафедру композиції та рисунка. І водночас працював над проектом пам'ятника Адамові Міцкевичу, конкурс на який у рік створення від дня народження великого польського поета оголосила міська влада.

Треба було поспішати, бо то-тож року, 22 травня, вже заклали постамент. Основу пам'ятника, аж до самих уступів, споруджували із залізобетону. Фактично стверджують, що це зроблено вперше на західноукраїнських землях.

Отже, основа — прекрасна. Але де скульптура? Власне, Попель уже мав готову статую поета. Правда, до завершення роботи не вистачало деяких деталей. Зокрема, і такої: з ким має розмовляти, Міцкевич, поглядаючи його зверненням догори? Так, з Ангелом у вигляді юнака, який подає співчесті ліру. Але де розмістити крилатого посланця неба — того Попель поки що не знав.

Отож він, М. Паращук, якого профе-

сюр узяв собі у співатори, мав шукати творчий розв'язок. І не тільки цей. Він мав довершити композиційний задум. А як, чим? Вирішив сам на сам, бо Попель спочатку на це згоди не давав: колона. Тільки колона! Біла або якогось іншого кольору — вона стрімко підніситься в небо, відвоює пам'ятник. Усе в дусі часу: на землі тісно, пріоритет мають вертикалі! Тим паце, до колони можна «прив'язати» Ангела — і нехай він тищить поета, приносить з висот Боже натхнення. Ідея! Вона могла народитися лише в розбурханій творчій уяві Паращука. Але перед тим митець з багатьма радівся, відкинув чимало інших варіантів. Головне — не скінчити. Бо Попель мав характер крутий, а в часі депресії м'якіші ночами снідали за чаркою.

І все-таки із кількарічної спільної праці з'явився дивовижний монумент — один з найвеличніших у світі. За участю сина поета Владислава Міцкевича його урочисто відкрили 30 жовтня 1904 року в центрі Львова, і він досі є містечком окрасою древнього українського міста.

У Париж, до Родена

Михайло Паращук окрилений. Його цінують, у нього вірять. Він у повній формі задумів, багато працює. І тут йому пропонують поїхати на рік-другий у мистецьку столицю світу — Париж. Побачити інших, почитати в них і, звісно, себе показати. Ще й стипендію Національного музею та одного з його фундаторів — митрополита Андрія Шептицького дали. Сприймає це із задоволенням, хоча не обійшлося і без тіні зазурі. Бо залишав у

Львові молодшу дружину Софію, яка була в таку ж.

У Парижі М. Паращук вчиться у приватній школі мистецтв, так званій академії Рудольфа Жюльєна. І водночас бере уроки і навіть кілька місяців працює у майстерні славного Огюста Родена. «Ніколи раніше Паращукові не доводилося бачити вчителів, захожаних у витки, мішнєві, округлені форми», — читаємо у монографії Дм. Степовика «Михайло Паращук». — Він (Роден). — Авт.) ладен був горювати про них без кінця, не повторюючись. Він уявляв їх, знав кулі і як ту форму застосувати. Жодних правил, теорій він не визнавав. Радив наслідувати природу, а не класиків скульптури. Високо цінував самостійність і винахідливість учнів».

Український скульптор вчився в Родена безплатно, бо встановлений стипендії ледве вистачало для того, щоб оплатити житло і студії в академії Жюльєна. До речі, всесвітній митець брав за уроки або дуже дорого, або нічого. То вже залежало від того, яке враження справив на нього учень.

Дипломним звітом Паращук в академії Жюльєна стала робота-погруддя «Старий». І що характерно, ливів він її з пам'яті, хіба що мав під рукою шкільні, зроблені в поїзді. А сталося так, що в купе, в якому Паращук повертався у Париж зі Львова, де його дружина народила дочечку Ліду, на французько-німецькому пограниччі підсадили сліпного діда. Образ старого буквально вразив митця своїм згустком горя, яке відчувалося і в його поставі, і на незримо обличчі.

Робота потрапила на виставку в Салоні у знаному Гранд Пале. Роден, який прийшов на відкриття вернісажу, відізвався про «Старого» як про найкращу роботу.

Паращук отримав найвищу нагороду — золоту медаль, і звісно, став знаменитим. І все-таки, якими були людські й творчі стосунки між Огюстом Роденом і молодим українським скульптором? На те певною мірою дає відповідь Цвітана Паращук, яка 1927 року стала другою дружиною митця, в листі до одного з авторів цієї статті. «Шодо Родена... Я вже Вам повідомляла, — пише пані Цвітана, — що він був наразок в аристократії і це його розбестило. Адамо атмосфера вишуканості й витонченості в усьому відповідала смакам великого скульптора і треба долати, що жодна з великописьменних красунь не відмовлялася йому позувати».

У ті хвилини він не допускав учнів до себе... Тому в Михайла Івановича з'являються більшості можливість зайнятися архітектурою і монументальною скульптурою, які Маєстро залишалося тільки по-

бжно довершувати (настильки інтенсивно увійшов у стиль вчителів). Нікому нікому він не довіряв. Чи була між ними дружба, сказати важко, але довір'я в творчості було, а це — найголовніше».

***

Влітку 1921 року неелега доля закінчилася. М. Паращук у Болгарії, де він несподівано працював і, за влучним висловом матишнього журналіста Красимира Друмева, «зробив для болгарської культури більше, ніж самі болгарі». «Він не скульптор, а архітектор», — додає архітектор Сава Очаров. — Крайого од нього Болгарія не знає досі».

Наші сусіди доводили часто підкреслюють, що син України М. Паращук є ровесником їхньої волі, адже побачив світ 16 листопада 1878 року, коли їх «роден краї» скинув із себе багаторічне османське ярмо. І в тому, як їм видатися, мало своє значення. А й справді — доля, фатум, лосос... Там, на Балканах, 24 грудня 1963 року, відійшов митець не вічний спочинку. Сьогодні Михайло Паращук повертається на рідну землю, яку по-справжньому любив, до якої думками завжди лінує. Повертається у назвах вулиць, у численних публікаціях, у вже запланованій блискучій монографії Дм. Степовика, у музейних вітринах, зокрема, в його рідному селі Варваринцях.

Михайло ОНИСЬКІЙ, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ. Тернопільська область.

Є така планета — Україна. Музична,

або Кілька акцентів, розставлених міжнародним фестивалем «Київ Музик Фест'98»

МУЗИЧНА громадянська Україна, столиці меломани вже звикли до того, що кожної осені у найпрестижніших залах Києва панує Висока Музика: відбуваються концерти міжнародного фестивалю «Київ Музик Фест». Ми стаємо свідками й учасниками містечкового форуму, народженого процесами перебування, коли Україна поступово почала повертатися обличчям до всього світу. Сьогодні брати участь у «Київ Музик Фесті» вважають за честь і видатні митці, і молоді композитори та виконавці. «Фест» пройшов непросте випробування часом, майже непомітно і безболісно подолав певні труднощі перехідного періоду, про що засвідчили щорічне свято. Яким воно було?

Як завжди, спрєсовані у часі 23 концерти симфонічної, хорової, камерної, джазової музики. І, як завжди, у виконанні провідних оркестрів, відомих хорових колективів, солистів. Цього року зарубіжними гостями стали виконавці з Росії (М. Чайковський), Швейцарії (Ханс-Йорг Фінк), США (В. Балей, Ю. Харенко), Німеччини (В. Шнебергер), Туреччини (І. Мірзове), Вірменії (А. Марджанян).

Спробуємо спочатку побачити, а потім — почути музику «Фесту» через сприйняття самих авторів — учасників і безпосередніх творців.

Саме завдяки тому, що музична панорама «Фесту» стає делікатно розгортаюною, в нас нарешті почав зникати синдром європейського замкорока, — каже Сергій Мамонів з Донецька. — Як на мене, то вдало доповнили жанрово палітру фестивалю джазові концерти. Здається, це досить перспективна тенденція, яка демократизує «Фест»,

збільшують потік нових слухачів, а отже, і потенційну аудиторію фестивалю.

Якщо заповнюваність концертних залів вважати за основний критерій успіху, то, вочевидь, «Фест-98» — переможець серед своїх попередників, — наголосив Віктор Мучиль з Дніпропетровська. — Адже ми стали свідками аншлагу на багатьох концертах. Очевидно, слухач «зголотив» за справжнім мистецтвом, люди просто втомлювалися від галасливої «попси» і мерехтливих на зливних кліпів.

Проте, на мій погляд, міжнародний статус фестивалю у попередні роки був краще окреслений. Сьогодні іншаціональний простір звукується майже до сучасного національного. А для професіоналів фактор музично-інформаційного обміну є вкрай необхідним. Водночас фестиваль уже набрав доволі високі обертів — отже, треба прикисливіше відкрити для участі в ньому зарубіжні твори. Враховуючи фінансові обмеження, побажалося собі побачити в програмах майбутніх фестивалів максимум сучасних імен.

Музичний корабель «Фесту» пливе тим самим курсом, що і вся країна: фінансові можливості диктують і жанрові пріоритети, — вважає Володимир Рунчак з Києва. — Все рідше і рідше маємо змогу слухати великі симфонічні «полотна», делікатніші нагадує про себе «камернізація» «Фесту». Фестиваль має би вже мати чітку концепцію. Однак виконують на цьому весі і класику, і джаз, і авангард. Це, можливо, було б і непогано, якщо рівень творів (особливо — зарубіжних) — був високим. Не слід уподібнювати «Фест» до сучасного світового музичного смітника... Для того, щоб виправдовувати статус міжнародного, тут мусять звучати імена світлих сучасності: К. Штокгаузена, Я. Кенакіса та інших. Вітшає, що значне місце цього

року відведено виконанню відомих творів Є. Станковича, В. Сильєвського, до яких хочеться повертатися ще і ще раз. Вразила кріпчим звучанням «Київська камерата» — напередодні гастролей до США.

Та, мабуть, найцікавішим є те, що всупереч планам організаторів щорічний «Фест» повівся як самостійна жива істота і сам розставив необхідні акценти й наголоси у своїх програмах. Нагадаємо про найяскравіші з них. Це — концерт нам Дмитра Симоненка з виступом дитячого Бін-Бенду з Кривого Рогу. Це — прекрасний виступ оркестру народних інструментів Національної радіокомпанії України з творами В. Степука, Є. Лыска, О. Каперштейна. Це — аншлаговий концерт львівського камерного оркестру Вишого державного музичного інституту ім. М. Лисенка під орудою Миколая Скорика. Це — феноменальний виступ Державного ансамблю солистів України «Київська камерата» з творами В. Моцарта, В. Сильєвського, А. Шенберга. Це — фінальний концерт фестивалю, присвячений 60-літньому ювілею Миколая Скорика, композитора, з ім'ям якого пов'язана ціла епоха в українській музиці. Це — аншлаговий виступ блискучого скрипаля колишнього нашого співвітчизника, а нині громадянина на США Юрія Харенка.

Справжнє відкриття чекало на слухачів на концерті заслуженого симфонічного оркестру Національної радіокомпанії України (диригент Володимир Сиренко). Грандіозний симфонічний етюд О. Кротова із заголовком назвою: «Kafewell» («Прошання») нагадав нам про місток від музики XX ст. до музики XXI ст. Та чи не найбільший успіх мав хоровий концерт у Будинку вчених, який ще раз підтвердив: є така хорова планета — Україна. Виступ унікального колективу — жіночого хору Миколайського училища під керівництвом талановитого диригента Світлани Фоміних довіл присутнім до найрозкутнішого вияву своїх слухачських симпатій. Ми стали свідками такого самобутнього явища, як хоровий театр, настільки винахідливо було сценічно «прочитати», зокрема, авантардні, напружені оригінальні хорові композиції Віктора Мучилья з його хорового концерту «Чорний квадрат» («ТКП», «XX століття», «Абракадабра») й вишукана екзотична музика Лесі Дічко «Цвітіння вишні» (на японські тексти).

Світлана КРИГА, музикознавець.

Чуга є чугуа...

Дай, Боже, аби цей, принесений з глибини віків звичай, не канув у Лету!

Фотофакт

ПРОЖИДАЮЧИ гірськими селами Буковини, не раз доводилося бачити хат якісь дивні тички, увінчані зерцями смерековими деревцями, обитаними китичками, паперовими квітками та різнокольоровими стрічками. Низку жердку обвивала гірлянда з ялицевих лап. На моє запитання: «Що то є?» — чуцями заше відповідали: «Чуга».

Я намагався розпитати в них, для чого ставлять біля хату розп'ящовану тичку. Але чуцями тільки стелали плечима, мовляв, чугуа є чугуа.

І ось я натрапив на таку свіжомайстровану тичку в селі Мілієве Вижницького району. Бачу: біля хати стоїть інтелігентна гуцулочка з дитям на руках. Така собі сільська мадонна — вродлива, лагідна, тендітна, з осиною талією: з цієї жіночкою, подумавшись, ми напередіть порозуміємося стосовно чуті. І Марина Кузнєв, справді, докинула розповіді про таємничу незнайомку: «Що означає слово «чуга», не знаю. Дуже давне воно, з незапам'ятних часів увійшло до нашої говірки. Я розпиту-

вала свого дідуся, звідки прийшов цей звичай ставити чугу на обійсті, і він сказав, що так чинили його батьки і його діди, а ті перейняли цю моду в своїх праділів, а праділи — у прапраділів. Одне слово, в цієї традиції дуже давні коріння.

Зводять чугу в день святого, чим ім'ям охрещений хтось із близьких родичів. У мене, наприклад, покровительська свята Марина. Я хрещена її ім'ям. Тому щороку в цей день і з'являється чугуа біля моєї воріт.

Звичай ставлять її звечора — напередодні мого свята. Приходять куми, свати, брати, сестри, вуйки з довгою смерековою жердкою й деревцем на шпилі, закопують її біля хвір-

тки. Потім ідуть до хати й вітають мене зі святом, вручають подарунок і поливають за шийку парфуми. Я виставляю частування й припрошую їх до столу. Але саме свято проходить наступного вечора. Отоді вже треба накривати великого столу.

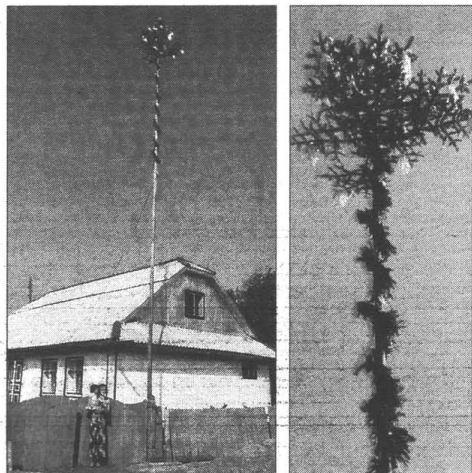
Останнім часом чуцями де-що модернізували чугу. Її обмотують гірляндами з електролампочок. Вночі гарно та людо дивитися на ту сяючу красу, яку видно усьому селу.

Що не кажи, а такі мудримі були наші предки. Чуга — вражаючий за емоційним зарядом звичай пошановувати своїх родичів. Побачивши над хатою яскраве смерекове деревце на свою честь, розчулюється навіть найчестівіша людина — значить, у цьому жорстокому світі ти ще комуś потрібен.

Дай, Боже, аби цей, принесений з глибини віків звичай, не канув у Лету!

Василь БАБУХ.

Чернівецька область. Фото автора.

Наснився моторошний сон: збавив голову травника Леоніда Оксентійовича Павленка, затиснуту чупальцями чорного восьминога...

Пам'ять

ЗОВСІМ недавно — 26 вересня ц. р. — «Голос України» надрукував матеріал «Незвичайний поет звичайної травни». Це було інтерв'ю з відомим травознавцем Леонідом Оксентійовичем Павленком.

Відомі ми стали друкувати (по суботках) його рецепти — цілючі трав'яні суміші.

І от — несправне: Леоніда Оксентійовича нема...

Наснився моторошний сон: побачив голову травника Леоніда Оксентійовича Павленка, затиснуту чупальцями чорного восьминога...

Прокинувшись, подумав, що треба зателефонувати у Васильків, домовитися про нову зустріч, бо листи в «Голос України» пішли від читачів, які зацікавилися інтерв'ю з фітотерапевтом і бажали з'ясувати деякі подробиці травознавства.

Не думалося-не гадалося, що сон віщував трагічне. Другого дня напередіть дозволилося до Павленка Служавку взяла дочка Леоніда Оксентійовича. Не стало учора батька... — промовила з гіркотою.

Розгадане таємницю «Вервольфа»?

Сенсація!

СТАВКУ Гітлера «Вервольф», споруджену у роки війни під Вінницею у селі Стрижівка, Павло Глоба називає полюсом Zahl. 14 тисяч військово-полонених було зайнято на облаштуванні «воєного лігва». Усіх їх фашисти розстріляли.

Шли в мішку все одно не сховати: про надсекретне будівництво Москва дізналася від наших партизанів. Однак керувати військами звідси фюреру не вдалося — поїди на Східному фронті розвивалися так швидко, що гітлерівці були змушені, як кажуть місцеві жителі, давати драпа. Вхід у підземелля підірвали. Величезні залізобетонні глибокі ліше частково дають уявлення, як міцно «зарився кріп у землю».

У післявоєнні часи неодноразово робилися спроби проникнути у «зем-

лянку» Гітлера. Одна з найбільшх експедицій працювала наприкінці 80-х. До її складу крім геологів входили науковці Московського держуніверситету. Проте вони, як і попередники, так і не змогли підняти завісу таємниці. Нотомість «Вервольф» дедалі більше обростає чутками. Кажуть, наприклад, що схованка сягає у глибину до розмірів 7-поверхового будинку, що там зберігається величезний арсенал зброї тощо.

Нині вінчанці передають із уст в уста ще одну новину: мовляв, німецький уряд готовий надати нам план замінювання ставки, але взамін просить повернути всі документи, що залишилися у підземеллі. Німці нібито готові взяти всі витрати щодо виконання робіт. В облідержміністрації, куди кореспондент «ГУ» звернувся за роз'ясненням, лише розвели руками: «Ніякої інформації з цього приводу не маємо». В управлінні СБУ сказати інше: «Да-

в Україні. Нині всі трави в поєднанні з алтайськими розфасовані у збори 1, 2, 3, 4, 5, які рекомендовано у певному поєднанні тим чи іншим хворим.

Усі літи у нашій сім'ї з раннього дитинства привчені до травознавства, — каже він. — Ми були найпершими помічниками батькові у заготівлі. Усі трави добре знаємо. Навчилися їх сушити, фасувати. Старша сестра Неля вміє робити дуже ефективні мазі, що лікують хвороби шкіри. Вона, я і Тетяна, це теж моя сестра, маємо медичну освіту. Звичайно, батька перевершити не можна. Та ми намагатимемося всі свої знання, батькову методіку застосувати для зцілення хворих. Я нині постійно приймаю людей. Раджу відвідувачам приїжджати у Васильків (вул. Комсомольська, 69), бо наше родиче після відвідинного дізнання.

— А телефонувати вам можна? — Так, будь ласка. Кол Васильківка — 044-71, наш телефон 5-43-27.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Від редакції. «Голос України» продовжує публікувати лікувальні рецепти відомого травника. (Див. стор. 16).

Це може бути цікава книга. Колись її напишуть.

Як журналіст лесбіянок сватав

Соціальний зріз

ПРО ГОМОСЕКСУАЛІСТІВ преса тепер пише частіше, ніж свого часу про передовіше виробництво. Не обійшов цієї теми й молодий кременчуцький журналіст Валерій Корсунський з «Приватної газети». Треба віддати йому належне: на відміну від батьківських колег з інших видань, він не став порпатися в чужій білизні і з святецимним цинізмом обивателі смакувати подробиці інтимного життя тих, хто лотримється нетрадиційної сексуальної орієнтації.

Корсунського цікавила інша, значно серйозніша, проблема: чи можна сьогодні відповідно до Кодексу про шлюб та сім'ю України зареєструвати одностатевий шлюб? Тим паче, що в Кременчуці знайшлися дві лесбіянки, які не тільки не приховують своїх інтимних зв'язків, але й прагнуть їх офіційно узаконити.

Відвідини міського Палацу шлюбів 18-річною Іриною і 23-річною Тетяною в супроводі журналіста-свата виявилися безрезультатними. Закоханим пояснили, що таких шлюбів у ЗАГСі не реєструють, й порадили звернутися до Верховної Ради з проханням чи вимогою прийняти відповідний закон. Нічим не зарадили їм і юристи, бо в статтях уже згаданого Кодексу, які глумачуть між ким може укладатися шлюб, а між ким він не допускається, про одностатеві шлюби взагалі нічого не говориться.

Однак кременчуцькі лесбіянки не відмовилися від свого наміру одружитися. Вони збираються податися до Львова, де начебто є костюл, у якому реєструють одностатеві шлюби. В крайньому випадку за фінансової підтримки організації геїв подіуть у Голландію. А поки що Ірина й Тетяна мріють про своє майбутнє весілля, на якому вони одягнуться в білосніжні вінчалні сукні. А ще — народити від здорових чоловіків дітей, яких вони потім самі будуть виховувати.

Дівчата настільки впевнені в здійсненні своєї мрії, що Ірина, в якій батьків уже нема, навіть запросила журналіста бути посвідченням батьком на весіллі. Але погодитися на це в Корсунського рішучості вже не вистачило. Дала про себе знати традиційна орієнтація...

Анатолій КАМІШАНСЬКИЙ.
Полтавська область.

Три «постріли», а в підсумку... «дев'ятка»!

Старший тренер
збірної України
Йожеф Сабо.

Можливо, в національній збірній з футболу передеруться багато славних перемог і водав сезонів. Однак ніякої, по всьому сумніву, можна сьогодні записати до активу нашої головної команди. Адже в більшість матчів — товаришеского (з Грузією — 4:0) і турнірних (з Росією — 3:2, Андоррою — 2:0, Вірменією — 2:0) вона зарекомендувала себе з найкращого боку і примусила поважати себе на континенті.

Та що там Європа. Наших футболістів настільки кликали до Аргентини, США, Погольтеся, це свідчить про зростання авторитету українського футболу. А головним будівником його іміджу, безперечно, вважається національна команда.

Гадаю, що нашим «фанам» приємно поглянути на турнірну таблицю четвертої відбіркової групи Євро-2000. Адже в першому її рядку розташована українська команда, яка досягла абсолютного результату. З трьох «пострілів» — дев'ять очок! Особливо тишуть усіх нас, що стрімкий старт у відбірково-циклі взято у зустрічі з особливим суперником — збірною Росії. Либонь, не варто нагадувати, що коїлося навколо того матчу. І підліпчик Йожефа Сабо, виявивши найкращі якості, взяв гору. Причому за всіма показниками наш ансамбль переважав російський. Хоча й ансамблем гостей важко назвати. Такий собі набір непоганих футболістів, які грали кожний сам за себе, мов лебідь, рак і щука...

І тут опрацю хочеться згадати про те, як свого часу група наших вихованців (Юран, Канчельскіс, Онопко, Цимбалар, Никифоров) подалися до Росії. Мотивуючи зміну громадянства палким бажанням виступити на чемпіонаті світу. Що ж, виступили. Провали на світовому турнірі-94 і єврочемпіонаті-96 аж ніяк не додали здоров'я російському футболу.

Тим часом наша молода команда поступово рухалася вперед. Набила гуль, але колектив мав, набував необхідного досвіду. Звичайно, велике позитивне зрушення в нашому футболіному господарстві відбулося завдяки поверненню в Україну видатного тренера Валерія Лобановського. За надто короткий час на європейській вершині знову піднялося очолюване Валерієм Васильовичем київське «Динамо», яке й склало основу національної команди. Дуже важливо, що знайдені фактично згодилися стати ще й координатором

утвореного вперше в нашій країні інституту національних збірних. І ця справа тільки народжується. А коли той наважливий механізм функціонуватиме на повну потужність, тоді й досягнення наші будуть ще вагоміші.

Ще у відбірково-циклі чем-

Успішно провів
осінній цикл
нападаючий
Сергій Скаченко;
радісний настрій
після перемоги
над командою
Вірменії.

Фото
Юрія
ВЕНГЕРЕША.

піонату світу-98 наша команда перевернула до себе увагу. Вона розбурхала з албанцями, північними ірландцями, красиво обіграла португальців у Києві. «Тетовські лішари» на чолі з Берті Фогтсом ледве врятувалися в нашій столиці. А виправати тоді повинні були ми. В підсумку було б чисте перше місце в підгрупі.

І все одно до Франції мали поїхати ми, а не хорвати. Адже лише нечесні дії підступного Пеллери (арбітр із Норвегії), котрий записав перед нашими хлопцями «червоне світло», дали змо-

гу підліпчику Мирослава Блажевича оформити французькі візи. Честі й хвала збірній Хорватії, яка стала третьою на France-98. Але й ми там не пасли б задніх. Це вже точно. Шо й підтвердили ніжинські золота осін, переконливі виступили українці.

Дуже приємно, що в цих вирішальних матчах із найкращого боку зарекомендували себе не тільки динамівці, а й представники інших клубів — львів'янин Володимир Микитин, донецьчани Сергій Ковальов, Валерій Кривенцов, Сергій Попов, а ще

діванок і неприємності. Вилетіло слабких збірних у Європі ні практично немає. До речі, чемпіони світу — французи, приймаючи збірну Андорри, лише в другому таймі зламали опір гостей — 2:0. А підліпчик Сулена Барсеяна — футболісти Вірменії — відзначаються не лише темпераментом, а ще й жагучим бажанням зграти достойно з будь-яким суперником. І нема сумніву, що в Єревані, на «Раздани», вірменці неодмінно відбери-муть очки навіть у фаворитів.

Отже, футбольний сезон-98 збірна України завершила на дивний ноті. Але ми знаємо, що наступного року на неї чекають значно складніші іспити. Починається черговий етап випробувань матчем 27 березня в Парижі проти збірної Франції, яка прагнеться будь-що довести, що не даремно носить гордий титул чемпіона світу. Суперник матиме більше ігрової практики. А ми швидко виходитимемо із зимового підготовчого періоду. І це до-сить важкий і болючий процес.

Не обійдеться легкого життя зустрічі з Росією, яка бажає реваншу, з ісландцями, які пошира-ли росіян і французів і мають «залізобетонну» оборону. Однак, попри все, ми віримо в наших футболістів, їм до снаги витримати й ці випробування!

А тепер до вашої уваги трохи статистики.

У матчах 1998 року за збірну грали 27 футболістів із чотирьох українських і трьох зарубіжних клубів. «Динамо» (Київ) представляли 13 гравців, «Шахтар» — 5, «Карпати» — 4, «Торпедо» (Москва) — 2, «Вердер» (Бремен), ЦСКА (Київ), «Зеніт» (Санкт-Петербург) — по 1.

П'ять матчів провели — Владислав Ващук, Олександр Головач, Андрій Гусин, Сергій Ребров, Андрій Шевченко, Олександр Шовковський (усі — «Динамо»), чотирі — Сергій Ковальов, Валерій Кривенцов, Сергій Попов (усі — «Шахтар»), Віталій Косовський («Динамо»), Володимир Микитин («Карпати»), Сергій Скаченко («Торпедо», Москва);

три — Юрій Дмитрулін, Юрій Калитвинцев, Олег Лужний (усі — «Динамо»);
два — Юрій Максименко («Вердер»), Дмитро Михайленко («Динамо»), Михайло Старостин («Шахтар»);

Перший віце-президент ФФУ,
член комітету з проведення змагань
чемпіонату Європи Віктор Банников.

вартість квитків на матчі тощо. До речі, наш комітет розглянув кандидатури претендентів на проведення фінальних стадій чемпіонату Європи 2004 року. Кандидатами затверджено Іспанію, Португалію та Австрію з Угорщиною, які пропонують спільну організацію турніру.

— Цікаво, а як ви ставитесь до створення приватної європейської ліги?

— Чув із різних джерел про можливість проведення змагань суперліги вже в сезоні 2000—2001 років. Нібито до неї ввійдуть 32 клуби. Причому не завжди переважатимуть спортивні принципи. Чимало важитимуть комерційні критерії. Як на мене, утворення суперліги підірве стабільність національних і європейських структур футболу.

— Як реакція УЄФА?

— Звісно, негативна. Вона запропонувала нову структуру клубних турнірів. У Лізі чемпіонів змагатимуться 32 клуби. Кубок кубків і Кубок УЄФА об'єднують і матимуть назву другого. Остаточне рішення стосовно нової структури буде затверджено на засіданні виконавчого УЄФА в Єрусалимі 10—11 грудня 1998 року...

В. Б.

один — Олег Венгелінський, Сергій Коновалов (обидва — «Динамо»), Олександр Євшук, Володимир Єзерський, Олександр Чижевський (усі — «Карпати»), Валерій Воробій («Торпедо», Москва), Геннадій Зубов («Шахтар»), Роман Максим'юк («Зеніт»), Едуард Цимхейструк (ЦСКА, Київ).

Голи забивали: Сергій Ребров — 4, Сергій Скаченко — 3, Андрій Гусин, Сергій Ковальов, Віталій Косовський, Сергій Попов, Андрій Шевченко — по 1.

Чотири м'ячі у своїх ворота пропустив Олександр Шовковський. У трьох матчах він — пропусчав жодного м'яча. Олександр грає і в активі Валерія Воробію.

Капітанську пов'язку у двох матчах надали Олександр Головачко і Олег Лужний, в одному — Юрій Калитвинцев.

Віктор БРАНЦЬКИЙ.

А по грошах — як найбездарніші...

Зарплати старшим тренерів клубів НХЛ у середньому встановлено на рівні контрактних окладів наймолодших або найбездарніших гравців цих клубів, хоча їхні наставники теж не блудять.

Найбільш високооплачуваним тренером, згідно із журналом «Хокей ньюс», цього року є Пет Кунін, який очолює команду «Мейпл лівз» (Торонто) — 1,1 мільйона канадських доларів. За ним іде наставник «Ред Уінгз» (Детройт) Скотті Боумен, котрий частіше, ніж будь-який інший тренер, — сім разів приводив керувані ним клуби до перемоги у боротьбі за Кубок Стенлі. Його оклад — 975 тисяч доларів.

Джон Маклер, який тренує «Рейнджерс» (Нью-Йорк), нині «коштує» 950 тисяч доларів, хоча, як вважає дехто із знайомих хокею, справа тут не так у його видатних заслугах, як у тому, що цей клуб, який аж ніяк не вражає результатами в останні три роки, — найбагатший у НХЛ. Дерріл Саттер, старший тренер «Шаркс» (Сан-Хосе) отримує 825 тисяч доларів, а його колеги з «Брюїнз» (Бостон) Пет Бернс, «Лайтнінг» (Тампа) Жак Демер і Майк Кіннан з «Кенакс» (Ванкувер) — по 800 тисяч.

Найбільш високооплачуваним старшим тренером в НХЛ — наставником канадських клубів, які переживають серйозні фінансові труднощі. Рон Лой, котрий тренує едмонтонський «Ойлерз», що недавно ледь уникнувши бути проданими в США, отримує 295 тисяч доларів, а Брайан Саттер із «Флеймз» (Калгарі) — 278,885.

Іван СТАНКЕВИЧ.

Золоті значки УЄФА — Віктору Банникову

Перший з них він отримає 29 березня 1999 року в Києві з рук президента Європейської спілки футбольних асоціацій (УЄФА) Ленарта Юхансена. А другий — оце нещодавно, 10 листопада, в Женеві.

Вручаючи цю високу нагороду панові Банникову, віце-президент УЄФА Егідіус Браун відзначив великий внесок першого віце-президента Федерації футболу України в роботу і зусилля нелюбительського комітету європейської асоціації. А ще — за цивілізоване входження українського футболу до структури УЄФА. Під її егідою ФФУ організувала і провела низку заходів. Серед них: семінари з підвищення кваліфікації лікарів і тренерів команд майстрів і дитячих спортивних шкіл; тижня Fair Play (часа тижня) у 1997—1998 роках для команд різних рівнів; надправлення на змагання УЄФА українських арбітрів і делегатів найвищої кваліфікації.

Національна збірна України і клуби нашої країни виходять на передові позиції на континенті. Було дано також високу оцінку ряду пропозицій, запропонованих ФФУ, зокрема про стандартизацію футбольних полів. До речі, УЄФА взяла до уваги це і прийняла рішення (березень ц. р.) про те, що від-

нині всі футбольні поля, на яких відбуватимуться фінальні матчі чемпіонатів Європи, першості континенту (до 21 року), всіх європейських, Суперкубка УЄФА, мають бути розміром 105 x 68 метрів.

Додамо, що українці були одним з найактивніших у вирішенні «справи Босмана» за трансферу футболістів. Нарешті, Бюро допомоги східноєвропейським країнам УЄФА (керівник Еріх Еппле) у вересні та листопаді нинішнього року зайнялося з цільовою комплексною програмою розвитку футболу в Україні на 1997—2002 роки. І далі щоби документів найвищої оцінки. Намічено конкретні плани з надання практичної допомоги нації федерації...

— Вікторе Максимовичу, — звертаємося до Банникова, — стало відомо, що виконком УЄФА затвердив вас членом комітету з проведення змагань чемпіонату Європи...

— Так. Цей комітет — один з найефективніших. Він визначає стратегію і дає рекомендації виконкомові УЄФА, яким шляхом має відбуватися розвиток європейського футболу. А ще він розробляє регламент змагань, в якому особливо увагу приділяє питанням безпеки і дисципліни, визначає маркетинг і

Жарт номера

Ув Одесі, на Привозі

А якщо по ший?

Мал. Анатолія АПЧЕЛА

— Чай, чай, виручай! — вирукає пишна молодиця, пропонуючи тим, хто торгує, гарячий напій з пузатого термоса. — Можна й каву — не заморську, нашу, зі Словбкі! Пірижки сама пекла: сотню з'їла, сотню вам принесла!

Й уже стихісно:
— Тим, хто дуже змерз, можна й дещо гарячіше... Торгуючі «кляють» і на перше, і на друге. Особливо на апетитні пірижки.

— Їж ананаси, бананчики жуй, день твій настав, пане буржуй! — це вже закликає до свого товару темнокірий продавець заморських деликатесів.

До нього підходить пом'ятий чоловік середніх літ, схоже, напийтись:

— Ти знаєш, що буває за платіж? Про авторські права шось чувас? То ж написав Маяковський, а ти видаєш за своє.

Непр якусь хвилину кліпає очима, потім, на знак примирня, протягає співрозмовникові банана. Той поблажливо промовляє:

— Гаразд, дозволяю — користуйся нашим Маяковським.

Вони продають картоплю майже поряд — явно сільська бабуса й циганка-перекупка. До першої — черга, до другої — нікого. Лише шепочуть покушпи один одному:

— У неї гірші фальшиві. А бабуса — не обважить.

Все те хлопчак-циганчук спостерігав-спостерігав, а потім підбіг до бабусиних вагіт, схопив гірші — і драпа. Та зарепетувала, але на виручку прийшла сусідка:

— Візьміть ось мої. А того лобуряку я випімаю, довго мене пам'ятатиме. Подякувала бабуса, взяла гірші. Черга до неї враз розтанула.

Чому б то? — подивувалася наївна селянка.

Дебелый чоловік продає інструмент, що поєднує в собі склоріз із точилою для ножів. Поки різє скло — на товпці з цікавістю спостерігає. А як переключить на демонстрації можливостей точилки — глядачі з слабкими нервами тікають геть. Бо дістає чоловік металеву косу й з розмаху проводить нею по своїй червоній ший:

— Бачите, не різє. Тупа! Потім виправно гострять і, підкинувши дотори шматок газети, на люту, мов шаблюкою, розрубє її. Хтось запи-тує:

— А якщо по ший? Чоловік не тушується: — Підставляй!

— Високоєфективний порожок від тарганів! Хто у мене хоч раз придбав, той уже забув, які оти паразити на вигляді!

Підходить бабуса, довірливо запитує:

— Таки справді, синку, повизначають? Дивись, купую на пенсію — тільки не допоможе, то я тебе тут часто бачу, знайду.

Продавець на якусь мить замислюється, потім проголошує:

— Ну, повної гарантії, що всі до одного підпишають, дати не можу. А ось що отого здоров'я, яке мали, вже не матимуть, — це гарантую.

Одеса. Георгій ВОРОТНОК.

Поступив

— Ваш син поступив кудись вчитися після школи?
— Поступив, слава Богові.
— Куди саме?
— До університету.
— Якого?
— Точно сказати не можу. Тепер же жодного інституту не залишилося. Усі стали університетами чи академіями, а багато з них — ще й національними.
— І яку спеціальність він матиме після закінчення?
— Онуку спеціальність із ноних: бакалавра чи магістра.

— А... що воно таке?
— Як вам сказати?... У нас тепер розвинуті ринкові відносини, а вони потребують нових ринкових спеціалістів. Бакалавр — це, мабуть, власник бакалійної лавки. Де різна бакалія продається: сіль, сірники, крупи... А магістр — це бери вище. Напевне, спеціаліст з чорної чи білої магії. Бо, як видно, наше занепаде виробництво без впливу магії не зможе підвестися до колін.
— Що ви кажете? Хіба вже магія визна-на офіційно?
— А чому б і ні? Згадайте, наприклад, астрологію. Ще років десять-п'ятнадцять тому ніхто її наукою не вважав, а астрологи називали шарлатанами. А тепер вони діють офіційно, проорокуючи доло не тільки рядовим людям, а й державним мужам. Тижневі прогнози астрологів друкують майже всі газети. Отже, визналі! Тепер, мабуть, настали часи магії. Добре було б, якби з сина виїшов магістр! По торгівля бакалією, мені здається, це не для нього.

Феофан ЛУЗАН.

Мініатюри з натури

Батіг

Казав батіг, Захеріас нос: — Без мене вам Не зрушиться воза!

Ложка

Отак життя своє Марнуло: Сама не їм — Когось годую!

Хустка

Страху Ледве не померла: При всіх чиніш Носа втерла.

Онуча

Хвалилась Чоботу Онуча: — Хоч я й не квітка,

А пахуча.

Крига

Холодна я і в морі, І в озери. Але найхолодніша — В людській серці.

Микола СЕНЧИЛО.
Луганськ.

Чергування

Там на зашпінку двері замкнені. Бо наворі вже ніч-туман. Грають в дурника вміло й заведено Три сержанти і капітан. Цмудять весело мел-горіночку. Хот «дурини», тому не дають. Туз б'є дамонок — чуті виляски. А у головах — каламуть. П'ють за спокій наш, за здоров'ячко. За підвищення зарплатні. Ніч така геть сірим вовчиком. А попереду — вихідні. Чуті з вулиці крики, стогони — Забавляється хуліган, Та не виткнути носа зі схованки

«Пилипинки» від Пилипа

ЖИВЕ ВІН у славній Томаківці на Дніпропетровщині, де колись була Запорозька Січ. Як відомо, зруйнували її давно. А Пилип Юрик — роду козацького — без неї не може. Отже він — щодня! — їздить в іншу «Запорозьку Січ». Це така газета в Запоріжжі. У ній він веде рубрику «Кресало».

— Нелепо, мабуть, отак «кресати»? — спитали ми Пилипа, коли він недавно завітав до «Куреня».

— Весе!ло! — відповів.

І подав йому свою книжку «Даремний переляк», що вийшла у видавничстві «Хортиця». У ній — гумор, сатира, фольклор. Тобто — Пилипинки, як назвав їх у вірш-передмові відомий поет-гуморист Петро Ребрю.

Отже — «пилипинки» від Пилипа.

Не сержанти, ні капітан. Із райвідділу аж до ранку — ні, Бо укралудь же, Боже збав! Полк який сюди бронетанковий, Щоб дозорів охороняв...

Вночі ніяк

Спиною підперши тин Біля магазину, Бравий парубок Мартин Цілував Дарину. Тут бабуса біля них Тишком зупинилась: — Ну і молоді! Просто гріх! От нечиста сила! Совість катма у вас, А стиди й не буде...

Нашо ж це демонструвати Вдень, та ще й при людях?! Дар'я й оком не моргне: — І чого кричати? Уночі гулять мене Не пускає тато.

Актуальна пісня (3 козацького гумору)

Як тільки сотник хильне налімури — сидить наудати, неначе сич. Кризь сон і слюзи співає шир: «Не пийте, хлопці, — проп'єте Січ».

Треба списати

Погойдуючись на купинах, мов нагуляна качка, до озера підкотили новенький автофургон з написом «Спецлабораторія». Напис було закреслено фарбою. Нижче накреслено: «Списано». Вийшов водій, відсунув зашпінку на задніх дверях. На берег повистрибували дебелі хлопці у синій сповнях робах. Потім під'їхала новенька списана інюмарка, з якої виїшла перша особа якогось підприємства у чудовій списаній шкряпані. Лягнула долонями.

Хлопці замешували. Двоє запряглися у списані акаваланти, підпилюючи списаного чорного ящика і потягли на дно озера.

На траву поставили шось списане — схоже на телевизор з круглим екраном.

— Генератор!

У фургоні забурачало, як у голландного в животи. Екран застився.

— Система самонаведення!

На кузові автофургона закрутилася списана косята антена.

Усі, хто приїхав, повсідалися на списаних розкладних стільчиках біля екрана. Лише один, у синій робі, зі списаними навушниками на голові, лишився біля води, тримаючи в руках довжелезну списану телескопічну антену, кінчик якої торкався блакитного плеса озера.

У мовчанню чеканні сплинула година.

— Сьогодні діла не буде — вітер, — позніхнула друга особа підприємства, яка приїхала слідом за першою у не дуже новенький списаний інюмарі.

Та на екрані з'явилася яскрава крапка.

— Увага! Бачте, що рухається! Десять, шість, дев'ять... три, два, один, нуль! Підсілай!

Хлопець, який сидів біля води, рвучко підняв телескопічну антену. До неї на тоненькій списаній дронічці був прив'язаний списаний рибальський гачок. На гачку тріпався оку-нець. Забллькнуло з палець.

Окуня! зустріли оплесками.

Списаний комп'ютер, вмонтований у вудку-антену, видав інформацію: «Назва об'єкта — риба. Характеристика об'єкта — окунь. Додаткова характеристика — самець. Вага об'єкта — 0,01 кілограма. Довжина об'єкта — 0,05 метрів».

Списана система виявлення рухомих об'єктів спрацювала! Настав час шю подію добряче відзначити. Розстелили на траві списану скатертинку-самобранку. Тримаючи списану чарку зі списаним коньяком у одній руці, а списане копчене куряче стегенце у другій, друга особа нахилилася до першої і прошепотіла:

— Є шільй склад новеньких ракет класу «земля—повітря».

— Звідкіля?..

— З онієї бартерної угоди.

— Ну й?..

— Треба списати. Буде чим полювати на качок.

— Списаємо. Встигнути б, поки нас не списали...

Микола ВОЗІЯНОВ.

Перлюкзми

Сенсація

Нову породу свиней відкрив фермер Сидорчук. Вони регулярно навідуваються до фермера з різноманітними перевірками, п'ють коньяк, їдять сало та перераховують долари.

Демократія в дії

У результаті соціологічного опитування, що провели поліція в Республіці Банановій Маразмодор, виявлено, що 98 відсотків населення цієї країни бажає жити у злиднях.

Вакансія

На високооплачувану роботу запрошують висококваліфікований спеціаліст або гарненька дівчина.

Передовий досвід

У Банановому Маразмодорі, щоб уникнути різного роду непорозумінь, на продуктах харчування перестали вказувати дату виготовлення. Шасливий маразмодорів відтепер купують, лише свіжі, буквально сьогодні випущені, продукти.

Є доброволець!

Шукаю будь-яку роботу. Згоден навіть нести на собі тяжкий хрест нагородного депутата.

Примітка

За все, що творить керівництво, ніхто відповідальності не несе.

Олександр ПЕРЛЮК.

Кіровоград.

Не пийте, хлопці, — проп'єте Січ!

Інформація про додаткову емісію акцій в розмірі 1/3 статутного фонду відкритого акціонерного товариства «Будмаш»

1. Характеристика емітента:

1.1. Пове назвування: Відкрите акціонерне товариство «Будмаш», код ЄДРПОУ 05765109.

1.2. Місцезаписання емітента: 253099, Україна, м. Київ, вул. Бориспільська, 7.

1.3. Дата заснування: ВАТ «Будмаш» засновано регіональним відділенням Фонду державного майна України по м. Києву шляхом перетворення державного підприємства у відкрите акціонерне товариство згідно з законами України «Про господарські товариства», «Про приватизацію майна державних підприємств» та згідно з наказом регіонального відділення Фонду державного майна України від 29 вересня 1993 р. № 267-АТ.

1.4. Статутний фонд Товариства становить 29 177,37 грн (двадцять дев'ять тисяч сім сімдесят сім гривень тридцять сім копійок) /розділений на 2 917 737 (два мільйона дев'ятсот сімнадцять тисяч сімдесят три) акцій простих іменних акцій номінальною вартістю 0,01 гривні (нуль гривень одна копійка) кожна. Після додаткової випуску акцій статутний фонд становитиме 38 893,37 грн.

1.5. Статутний фонд ВАТ «Будмаш» сформований та сплачений у повному обсязі. Всі акції Товариства розподілені поміж акціонерами.

1.6. Чисельність працюючих в Товаристві: станом на 1 січня 1998 року — 340 осіб; станом на 1 липня 1998 року — 335 осіб.

1.7. Чисельність акціонерів станом на 1 липня 1998 року — 7 431 юридичних та фізичних осіб.

2. Мета і предмет діяльності Товариства:

2.1. Товариство створено з метою здійснення виробничої, торговельно-комерційної, конструкторської, видавничої, проєктної, бухгалтерської, науково-виробничої, постачальницької, маркетингової, представницької, комісійної, агентської, посередницької, культурно-освітньої, благодійної, зовнішньоекономічної та інших видів діяльності, а також надання всіх видів послуг, як прямо і виключно на забороненим чинним законодавством, а також з метою одержання прибутку.

2.2. Предметом діяльності Товариства є: — виготовлення виробів виробничо-технічного призначення; — обслуговування і ремонт виробів машинобудування; — надання платних послуг населенню; — надання інших послуг, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємства.

3. Результати фінансової діяльності Товариства наведені в таблиці:

Баланс ВАТ «Будмаш» (у тис. грн.)		Станом на		Станом на	
		01.01.97р.		01.01.98р.	
		01.01.98р.		01.07.98р.	
Актив					
Значення засоби та інші довгострокові активи	9363,1	9034,6	8660,9		
Запаси і затрати	2012,5	2196,7	2436,2		
Розрахунки та інші активи	426,1	1164,1	1531,5		
Баланс (сума рядків 070, 150, 320)	11801,7	12395,4	12628,6		
Пасив					
Державні власники та приватні особи та інші коштів	10921,3	10986,9	10934,6		
Довгострокові пасиви					
Розрахунки та інші короткострокові пасиви	880,4	1408,5	1694,0		
Баланс (сума рядків 495,530, 750)	11801,7	12395,4	12628,6		
Дані по цих рядках у валюті балансу не вводяться					
Звіт про фінансові результати (у тис. грн.)					
Найменування показника	Код	Прибутки	Збитки		
	1	2	3	4	
Вирічка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	1320	X		
Державне регулювання цін	011	X	X		
Податок на додану вартість	015	X	133		
Акцизний збір	020	X	X		
	025	X	X		
	030	X	X		
Затрати на виробництво реалізованої продукції (робіт, послуг)	040	X	1579		
Комерційні витрати	045	X			
Результат від реалізації інших операційних доходів і витрат	050	X	392		
Доходи від володіння корпоративними правами	060	167			
Проценти до одержання інших позаспеціальних доходів і витрат	070	X			
Всього прибутків і збитків	080	—	X		
Балансовий прибуток або збиток	085	30	9		
Податок на прибуток	090	197	204		
Балансовий прибуток або збиток	100	X	—		
Податок на прибуток	105	X	—		

Інше використання прибутку: Нерозподілений прибуток (непокріпті збитки) звітного року 120 —

Особами, які не є членами виконавчого органу, голів ради та ревізійної комісії:

Посада	Прізвище, ім'я, по батькові	Рік народження	Освіта	Кваліфікація	Виробничий стаж (років)	Стаж роботи на посаді (років)
Голова Правління	Сердюченко Володимир Дмитрович	1957	вища	інженер	18	2 міс.
1-й заст. голови правління	Олександр Олександрович	1956	вища	менеджер	21	2 міс.
Головний бухгалтер	Майковський Михайло Вікторович	1947	вища	економіст	29	7 років
Голова ради ревізійної комісії	Шербин Андрій Валентинович	1941	вища	інженер	41	2 міс.
	Николаєво Віталій Тихонович	1947	сер. спец.	педагог	33	2 роки

5. Можливі фактори ризику в діловій діяльності емітента:

Під час придбання акцій слід враховувати такі чинники ризику, пов'язані з високим рівнем діяльності Товариства: — виснаження загальної економічної кризи в державі — відсутність збуту продукції, в обсязі, що забезпечує повну завантаженість промислових потужностей Товариства; — неспроможність купувачів готової продукції; — протектизм, корупційні дії, економічної політики щодо розвитку та сприяння підприємств, створення нових промислових підприємств та розвитку шляхового господарства України; — нестабільність законодавчої бази, можливі зміни в оподаткуванні і кредитно-фінансовій політиці держави; — інфляційні процеси в економіці; — форс-мажорні обставини (стихійні лиха, аварії, війни тощо).

Інших факторів ризику, пов'язаних з діяльністю Товариства немає.

Відомості про виробництво та реалізацію:

Назва продукції	За 1997 рік	За 1 півріччя 1998 року	За 1 півріччя 1998 року	За 1 півріччя 1998 року
Вироблено	Реалізовано	Вироблено	Реалізовано	Одиниця виміру
Металоконструкції, зап. частини до буд. машин на експорт	488,5	488,5	186,0	136,0 тис. грн.
Агрегати для електрифікації залізниць АБС-У, в т. ч. зап. частини до залізничного транспорту	189,3		399,2	383,3 тис. грн.
Капітальний ремонт «т» та доп. техніки	201,6	201,6	96,1	25,1 тис. грн.
УСБ-ГО	153,0	137,7	35,7	21,4 тис. грн.
	1033,2	827,8	717,0	565,8 тис. грн.

Дані про наукові дослідження та інвестиції: Товариство 1997 року та впродовж 1998 року наукових досліджень та інвестицій Товариство не проводило.

7. Дані про емісію акцій:

7.1. Рішення про збільшення статутного фонду ВАТ «Будмаш» шляхом додаткової емісії акцій в розмірі 1/3 Статутного фонду прийнято на засіданні наглядової ради та правління товариства 21 вересня 1998 року, протокол №2.

7.2. Мета використання фінансових ресурсів — усі кошти, залучені від емісії, будуть спрямовані на підвищення ефективності роботи Товариства.

Залучені від емісії кошти не використовуватимуться на покриття збитків.

7.3. В об'єм випускається 971 600 (дев'ять сімдесят одна тисяча шістьсот) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,01 гривні (нуль гривень одна копійка) кожна загальною номінальною вартістю 9 716 (дев'ять тисяч шістнадцять) гривень. Акції на пред'явника та привілеювані акції не випускаються.

7.4. Акції випускаються в документарній формі серії А за номерами з 3898337 до 3898337. Право власності на акції підтверджується відповідним сертифікатом акції після повної оплати і реєстрації додаткової емісії акцій Державною казначейською службою фінансового органу.

7.5. Підписки на акції проводиться згідно з 21 грудня 1998 року по 25 грудня 1998 року за адресою: м. Київ, вул. Артилерійська, 18.

7.6. Запланований курс продажу акцій встановлюється на рівні номінальної вартості акції — 0,01 гривні (нуль гривень одна копійка).

7.7. Протягом останніх чотирьох місяців акції Товариства не оберталася на біржах та позабіржових торговельно-інформаційних системах.

7.8. Переважне право на придбання акцій додаткової емісії мають акціонери Товариства.

7.9. Товариство користується послугами торговця цінними паперами — Товариства з обмеженою відповідальністю «Компанія 777» (код за ЄДРПОУ №20918450), ліцензія на всі види діяльності з цінними паперами.

м. № 539, яка видана Міністерством фінансів України 05.01.99р. Адреса: 327030, м. Миколаїв, вул. Артилерійська, 18.

7.10. Перелік засновників: ВАТ «Будмаш» створено на базі майна державного підприємства «Будмаш» (заводу бурових машин) рішенням регіонального відділення Фонду державного майна України по м. Києву від 29 вересня 1993 року № 267-АТ. На час припинення діяльності Товариства акціонерів емісії акцій, у власності Фонду державного майна України простих іменних акцій Товариства першого випуску не залишилося.

8. Порядок розміщення акцій:

8.1. Для участі в підписці на акції особи, які бажають придбати акції додаткової емісії, укладають з торговцем цінними паперами, який уповноважений на це Товариством, та Товариством тристоронній договір підписки, в якому зазначається кількість акцій, які особа бажає придбати, та їх загальна вартість. В договорі передбачається, що особа, яка бажає придбати акції додаткової емісії, повинна внести на рахунок торговця цінними паперами №2600225340001 в ІФК «Приватбанк» МФО 329610 в гривнях або на валютний рахунок №2600225340002 в ІФК «Приватбанк» в доларах США 10 (десять) відсотків загальної вартості акцій, які бажає придбати, протягом (два) робочих днів з часу підписання договору. Після надходження цих коштів на рахунок, торговцю цінними паперами, який уповноважена особа Товариства, надає особі, яка бажає придбати акції додаткової емісії, писемну зобов'язання про продаж відповідної кількості акцій, котрі є підтвердженням факту підписки на акції додаткової емісії. Особи, які бажають придбати акції, повинні внести протягом 30 днів після початку підписки на акції додаткової емісії не менше 100 (ста) відсотків вартості акцій.

8.2. Акції Товариства додаткової емісії випускаються в кількості, на яку буде здійснено передплату, але не більше запланованого рівня підписки.

8.3. При досягненні запланованого обсягу підписки раніше визначеного терміну, — підписки на акції Товариства додаткової емісії припиняється. Рішення про це приймає торговцю цінними паперами.

8.4. У разі недостатності запланованого рівня підписки на акції емісія затверджується на фактично досягнутому рівні.

8.5. За послуги з розміщення акцій додаткової емісії торговцю цінними паперами отримують винагороду у розмірі 1% від номінальної вартості акцій, що становить 97,16 грн.

8.6. Після отримання свідоцтва про реєстрацію випуску акцій додаткової емісії та повної оплати підписаної кількості акцій акціонерам видаються сертифікати акцій. Видані сертифікати акцій здійснюються Т-ч. риством, або за домовленістю з незалежним реєстратором — осто.

9. Виплата дивидендів:

Рішенням зборів акціонерів за результатами діяльності Товариства по закінченні звітного фінансового року визнається розмір відрахувань від чистого прибутку Товариства на виплату дивидендів. Дивиденди по акціях виплачуються пропорційно кількості належних акціонерам акцій. Право на отримання дивидендів мають особи, які є акціонерами Товариства на початок виплати дивидендів. Виплата дивидендів здійснюється один раз на рік через три місяці після прийняття зборів акціонерів відповідного рішення. Виплата дивидендів акціонерам проводиться через касу Товариства за адресою: м. Київ, вул. Бориспільська, 7, або шляхом переказу коштів на банківський рахунок акціонера. До часу отримання дивиденду акціонером, нарахувана сума дивидендів депонується на рахунок Товариства.

10. Відомості про першу емісію акцій:

10.1. Перша емісія акцій зареєстрована Київським місцевим управлінням № 02/994 від 21 грудня 1998 року, на суму емісії 29 177,37 грн (двадцять дев'ять тисяч сім сімдесят сім гривень тридцять сім копійок). В об'єм випущено 2 917 737 (два мільйона дев'ятсот сімнадцять тисяч сімдесят три) акцій простих іменних акцій номінальною вартістю 0,01 гривні (нуль гривень одна копійка) кожна.

10.2. Члени виконавчого органу Товариства станом на 8 вересня 1998 року володіють 270 000 акцій, що становить 9,25 % від загальної кількості акцій.

10.3. Перелік осіб, частки яких у статутному фонду Товариства перевищують 5 % статутного фонду Товариства станом на 8 вересня 1998 року: ТОВ «І-Брокер» — 290 000 (9,93 %).

10.4. Акції на пред'явника і привілеювані акції, а також інших цінних паперів Товариством не випускаються.

11. Відомості про аудиторів:

Аудит Товариства проводить аудиторська фірма «АЛБІС» (код ЄДРПОУ 21626203), ліцензія Аудиторської палати України серія №000450 від 13 грудня 1998 року № 177/98 (код за ЄДРПОУ № 250337, м. Київ, вул. Червоноармійська, 66).

12. Відомості про реєстраторів:

Реєстрацію власників акцій здійснює на підставі договору-доручення № 10/1-97 від 10 грудня 1997 року Товариство — Товариство з обмеженою відповідальністю «Буксирна реєстраційна компанія «КОРТА» (код ЄДРПОУ 21659499), дозвол на право ведення реєстру власників іменних цінних паперів № 74-Р від 28 серпня 1996 року.

Адреса: 252037, м. Київ, вул. М. Кривоноса, 2а.

Арбітражний суд Одеської області (270032, Одеса, пр. Шевченка, 4) возбудив справу № 578/26 від 20.10.98 р. о банкрутстві лічбно-оздоровитального пансіонату «Южний» (272342, г. Белгород-Дністровський Одеської обл., пгт. Сергіївка, вул. Гагарина, 1) р/с 26004301510123 в ПИБ г. Белгород-Дністровський, МФО 328458, код 90102270.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються в течение місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Чернівецької обл. порушив справу № 5-99/178/6 про визнання банкрутом ТОВ «Прометей», юридична адреса: м. Новодністровськ Чернівецької обл., п/р 26008301885063 у Новодністровському відділенні Промінвестбанку України, МФО 356152.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Харківської області (310002, Харків, вул. Сумська, 64) порушив справу № 7703/7-11 про банкрутство КРСП «Голубая нива» (313610, Харківська обл., смт. Ізюм, вул. Патріотів, 6, р/с 26005301770043 в УАК ПИБ Лозово, МФО 35132, ОКПО 05437919).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушено справу про банкрутство юридичної особи: 1. Справа № 2/847-13/100 — кооператив «Сервер» (м. Львів, вул. Дагестанська, 16, р/р 00026002010178 Скавильський філіал «ЗУКБ»); 2. № 2/846-13/99 — МКП «Спецреставратор» (м. Львів, вул. Мічківська, 6, р/р 468346 Залізничне відділення в м. Львові ПІБ); 3. № 2/851-13/104-ПП «Корн і К» (м. Львів, вул. Вернальського, 12/85, р/р 26004240484001 Західне головне регіональне управління Приватбанку); 4. № 2/849-13/102 — ТЗОВ «Емпіріс», м. Львів, вул. Морозина, 27/76, р/р 26003000000521 АКБ «Електрон»); 5. № 2/845-13/98 — ДКП «Резон» (м. Львів, вул. Тернопільська, 2, р/р 480102 АКБ Соціального розвитку. Львівська обласна дирекція); 6. № 2/843-13/101 — ТЗОВ «Малта» (м. Львів, вул. Чернівецького, 19/6, р/р 26002301410361 Львівське регіональне управління ПІБ); 7. № 2/842-13/95 — ПП «Венді» (м. Львів, вул. Хоткевича, 44/12, р/р 26002240419001, Західне головне регіональне управління Приватбанку); 8. № 2/956-23/321 — ТЗОВ «Горяни» (м. Львів, пр. Червоної Калини, 125/83, р/р 2600200000436 АКБ «Електрон»); 9. № 2/952-23/320 — МП «Камейна» (м. Львів, вул. Поповича, 9, р/р 26002301410918, Львівське головне регіональне управління ПІБ); 10. № 2/955-23/322 — ТЗОВ «Прага» (м. Львів, вул. Шопена, 5/4, р/р 2600231410543 Львівське головне регіональне управління ПІБ).

Арбітражний суд Кіровоградської області порушив справу про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Кіровоградпролотарі», м. Кіровоград, вул. Промислова, 3, р/р 2600830165 «Укрсбонбанк», код-13764064, справа № 05-01/1261/3-64.

Майнові вимоги кредиторів і заяви санаторів подавати до Арбітражного суду в місячний термін з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Житомирської області (261014, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) порушив справу № 5/101 «0» від 11.05.98 р. про визнання банкрутом Чуднівського пивоварного заводу (261601, Чуднівський район, с. Вільшанка, п/р 26007200091001 АК ПІБ «Укрсбонбанк», смт. Чуднів, МФО 311302, код 05513891).

Кредиторам звертатися протягом місяця до арбітражного суду.

Арбітражний суд Николаєвської області (327001, Николаєв, пл. Победы, 1) возбудив справу № 1849/2-0 о банкрутстве Частного производственного коммерческого предприятия «Элма-Сервис».

Юр. адреса: 327029, Николаєв, ул. Фрунзе, 10, р/с 26003400008001 в Николаевском филиале АКБ «Киев», МФО 326320.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Вітчизняний черевик просить «каші», та навіть у цих умовах «Лугань» тримає марку

99

Спонсори лотереї «У»

МИНУЛОГО року в Україні продано 70 мільйонів пар взуття. А вироблено всього 9 мільйонів. Різниця між цифрами переконливо доводить: вітчизняний товаровиробник (взуття у даному випадку) опинився у підпіллі. І відносна ніби на «переводів», адже збільшитися від «Імпортного іга» можна буде, тільки якщо одразу вижити з бізнесу власні підприємства. Саме такої думки дотримувалися голова правління акціонерного товариства «Лугань» (донецька виробничо-виробничо-об'єднання) Валерій Савченко.

— 1992 року наше об'єднання випускало понад 20 мільйонів пар взуття, — згадує Валерій Федосієвич, — а нині 400 тисяч... З них насамперед реалізуємо близько 150 тисяч — все інше на давальницькій сировині. Тобто практично ми позбавили можливості придбати сировину. Рік, два, три — вижмуть з нас все, що маємо, а далі?..

Питання риторичне, бо за подібних умов економічний крах — неминучий зультат. Тим більш, що співпраця «Лугань» з італійською фірмою «Кармен» далека від цивілізованих форм. Про якість виробництва партнерство навіть не йдеться. Розуміючи безвідчуждівність (а куди діватися, бо власний державні ніби не потрібні), «партнери» фактично диктують свої умови. Вигідні насамперед їм.

Тому найболючіше запитання, яке сьогодні стоїть перед підприємством — зберегти себе як виробничу одиницю...

що... Зберегти колектив. Цю думку В. Савченко не втомлюється повторювати буквально на кожній нараді.

— А що залишається робити? Адже не може довго у такому занепаді перебувати економіка України. Ми обов'язково повернемося до виробництва власної продукції. І взуття теж. Адже маємо обладнання, що здатне випускати якісне взуття. В Італії, що ставиться гарним взуттям, обладнання не краще, ніж у нас... А щодо людей, то нам такі власні зберегти висококваліфіковані кадри. Приміром, з припідом на майбутнє і досі тримаємо десять моделей. Оскільки віримо у свої перспективи. Як і раніше, опікуємо училища, яке готує нам молоді кадри. Мають, вони без роботи не залишаться, бо вже, чує всього, почали ностальгічно згадувати: мовляв, як було колись гарне луганське взуття і яке на зміну йому привозять турецьке...

Почему на «Лугань» вірять у свої перспективи і не сидять очікуючи на них склавши руки. Навіть за незалежного фінансового стану підприємство не плыве за руйнівним економічному течію. Навіки — поміняли котли і відремонтували опалювальну систему, перекирили дахи, впорядкували територію. Все це разом допомагає трудовому колективу повірити, що найгірше вже позаду. Попереду тільки обнадійливі зміни на краще.

Слід сказати, подібна віра виникла не на голому місці. Чи вигинило державу, що зупинилося консервувати заводських фабрик, а їх працівники тепер везуть на базари взуття з-за кордону? Де

В. Савченко:
зберегти себе
як виробничу одиницю...
Зберегти колектив.

прибутком від того, що геть зникла система оптового продажу взуття (тільки у Росію свого часу з України вивозили широкі майже 30 мільйонів пар)? Хіба вигиніло стало продавати за кордон шкіру, а зовнішні зв'язи італійське взуття російського виробництва?

... Аби морально підтримати своїх підлеглих, Валерій Савченко час від часу жартує: за те, що вдалося зберегти підприємство, їм мали б пам'ятник поставити. До монументів, можливо, справа й не йде. Але якщо у майбутньому взуття «Лугань» займе своє належне місце на вітчизняному ринку збуту, це й буде найкращим пам'ятником.

Луганськ.

Павло КУЦЬ.

Фото Олексія БУДЬКА.

Арbitражний суд Львівської області (290010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу 2/953-23/319 про банкрутство дочірнього виробничо-комерційного підприємства «Яворінафтопродукт».

Юридична адреса: 292160, Львівська обл., м. Яворів, вул. Воззальна, буд.б. Банківські реквізити: р/р 26008200153001 в Яворівському відділенні АПБ «Україна», МФО 325172, код ЄДРПОУ 03483559.

Претензії кредиторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Шановні акціонери!

Акціонерний банк «Еліта» інформує своїх акціонерів про проведення загальних зборів акціонерів АБ «Еліта» 6 січня 1999 року о 12.00 за адресою: м. Запоріжжя, пр. Леніна, 135.

Порядок денний:
1. Затвердження банку про підсумки фінансово-господарської діяльності АБ «Еліта» за 1998 рік.
2. Затвердження комісії банку про перевірку фінансово-господарської діяльності АБ «Еліта» у 1998 році.
3. Затвердження наслідків підписки на акції банку п'ятого емісії.
4. Внесення змін до статуту банку.
Ресторації акціонерів здійснюється з 11.00 за місцем проведення зборів згідно з документами, що засвідчують особу акціонера чи його представника.
Контактний телефон (0612) 12-01-13 / ф. «Еліта»
З повагою правління АБ «Еліта»

Арbitражний суд Чернігівської області (250000, Чернігів, вул. Леніна, 43) порушив справу № 9/107/346 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Западний міст» (Чернігів, вул. Шпорова, 37; р/р 260053010749 в АБ «Чернігівбанк», МФО 353489).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Закрите акціонерне товариство «Інвестиційний фонд «Промислова нерухомість», зареєстроване в Закарпатському районному державному адміністративному м. Києва 03.07.95 р.р., ідентифікаційний код 23508474, ліквідується.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: м. Києва, Чокотівський б-р, 13; тел. 243-73-00.

Інформація про продаж за некомерційним конкурсом конверсійного військового майна

Пропонується до продажу військово-мистецтво з автономною системою життєзабезпечення за адресою: м. Сколе Львівської області, вул. Стрийська, 32.

Кількість будівель і споруд — 35
Загальна площа земельної ділянки — 14,1 га
Початкова ціна: 2320000 грн.

Подати заяви на участь у конкурсі та одержати докладну інформацію про об'єкт та умови продажу можна за адресою: 252126, м. Київ, вул. Академіка Біленького, 30, корпориція «Українка», телефонні для довідок: 488-70-27, факс: 483-30-02.

Заяви приймають до 5 грудня 1998 р.

Арbitражний суд Києва порушив справи про банкрутство:
ЗАТ «Свіага» (253217, Київ, вул. Закревського, 15; р/р 58185893 у Ватутинському ПБ Києва, МФО 322283, код 22897634), справа № 19/355 від 17.09.98 р.;
ТОВ «Неліда» (253217, Київ, вул. Закревського, 15; р/р 4467064, код 191087001 у Ватутинському ПБ Києва, МФО 322283, код 23159447), справа № 19/356 від 17.09.98 р.;
ТОВ «Аріала» (Київ, вул. Каштанова, 14-б, кв. 1; р/р 94667449 у Всеукраїнському АБ «Абасан» Києва, МФО 321637 код 22899082), справа № 19/358 від 17.09.98 р.;
ТОВ «Інтер-стем» (Київ, вул. Милославська, 17; р/р 3467722, код 19108701 в дол. США у Ватутинському ПБ Києва, МФО 322283, код 22899085), справа № 19/357 від 17.09.98 р.

МПП «Олекс» (Київ, вул. Балзана, 40/11, кв. 75; р/р 5468520 у Градобанку Києва, код 19105607), справа № 16/409-Б від 30.10.98 р.;
ТОВ «Інтерспра» (Київ, вул. Гаражна, 27; р/р 2467371 в АКБ «Інтербанк», код 21572628), справа № 16/410-Б від 30.10.98 р.;
ТОВ «Алєкс-прі» (Київ-222, вул. Маяковського, 12, кв. 260; р/р 7467868 в АКБ «Лєнбанк», код 23160083), справа № 16/411 від 30.10.98 р.;
БАТ «Поліне» (Київ, вул. Черноткавська, 60; р/р 3467968 у Дарницькому відділенні «Укробанку» Києва, МФО 322023, в/р 101180215 в дол. США, 448180715 в н.м. марках, 858185783 в рос. руб., код 3160195), справа № 16/412-Б від 30.10.98 р.

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арbitражний суд Кировоградської області порушив справи про банкрутство: товариства з обмеженою відповідальністю «Зодич» (м. Кировоград, вул. 50 років Жовтня, 7-а, кв. 310), р/р - 2600030010168 «Укробанк», код — 13769021, справа № 05-01/1606/6-86;

товариства з обмеженою відповідальністю «Контакт-факт» (м. Кировоград, вул. Ордонікідзе, 23), р/р 26006200060001 АКБ «Укробанк», код — 13742849, справа № 05-01/1827/6-103/3, малого приватного підприємства «Веском» (м. Кировоград, вул. 50 років Жовтня, 12, кв. 14), р/р 2600817000003 АКБ «Правексбанк», код — 222218024, справа № 05-01/1718/3-139;

малого приватного підприємства «Васк» (м. Кировоград, пр. Комуністичний, 10, кв. 24), р/р 260020282 АПБ «Авал», код — 13750547, справа № 05-01/1717/3-138;

приватного підприємства «RGES» (м. Кировоград, вул. Кропивницького, 35/1; р/р 2600530010916, «Укробанк», код — 13769618, справа № 05-01/1714/3-142. Майнові вимоги і заяви санаторів подаються до Арbitражного суду в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арbitражний суд Київської області (252033, м. Київ-33, вул. Жилинська, 58-Б) порушив справу № 210/36-98 від 29.09.1998 року за заявою прокурора Богуславського району Київської області про визнання банкрутом приватного підприємства «Іріс», юридична адреса: м. Богуслав Київської області, вул. Миколаївська, 74, кв. 22, р/р 2600620027001 у Богуславському відділенні АК АПБ «Україна».

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арbitражний суд Житомирської області (м. Житомир, площа Советів, 12) порушив справу № 5/214 «В»/11226 про банкрутство КСП агрофірма «Зоря», Житомирська область, Житомирський район, с. Станішівка, р/р 26004202236002 в АК АПБ «Україна», МФО 311379.

Письмові заяви і майнові вимоги на боржника приймаються згідно із Законом України «Про банкрутство».

Арbitражний суд Донецької області (340105, м. Донецьк, бульвар Пушкіна, 34) порушив справу № 9/526 про банкрутство КП «Луг-93», розташованого в місті Макіївка-19, шахта ім. Бажанова, р/р 26008301525093 в ЦМБ АК ПБ м. Макіївки, МФО 334516, код 23174174. Арbitражний суд Донецької області приймає заяви кредиторів та можливих санаторів протягом місяця від дня публікації оголошення.

Арbitражний суд Хмельницької області (280000, Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушив справу № 8/275-Б про банкрутство Колективно-торгового підприємства «Одара» (Хмельницький, вул. Зарічанська, 16; р/р 2600202100956 Промінвестбанк, МФО 315278, м. Хмельницький).

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Втрачені статутні документи та свідоцтво про державну реєстрацію № 0030 благодійного фонду «Зоря», вважати недійсними.

Астрологічний прогноз

на 23 — 29 листопада

ОВЕН. Зіткнетеся з дивними і незвичайними речами, незвичайні люди покласть вас. Після невеликих випробувань ваші почуття набудуть іншого змісту й отримають новий розвиток. У п'ятницю будете дуже засмучені — не знайдете взаєморозуміння з партнером, почнете думати про розрив.

ТЕЛЕЦЬ. Всі хвилювання — про спілчій гроші та майно. Дуже рентабельність і підозрювати свою половину в зраді. Вреши-решит все стане на свої місця, а ви, можливо, отримаєте сюрприз. У п'ятницю вам стане сумно й самотньо.

БЛИЗНЯТА. Будете стурбовані, займатиметеся та захоплені взаємодіями з важливими для вас людьми. До тем, яких торкнетеся зараз, повернетеся ще не раз. Здатні знайти прискіпки до будь-яких стосунків, причому досить похвальні, добре слово і відкрити поруч плече друга.

РАК. Мамині новий клієнт. Несподівано переключитесь і розпочнете нову роботу. У середу й суботу отримаєте винагороду. У п'ятницю вам буде важко і прикро, бо близькі не зможуть потурбуватися про вас. Ризикуйте заховати.

ЛЕВ. Будете зайняті особистим життям. Почнете драматизувати все, що стосується ваших почуттів і законів. Розпочнете найцікавіший і найбільш хвилюючий період. І це буде краще, ніж везіння і штиль минулих тижнів. У вівторок, середу або суботу потрапите в нову компанію.

ДІВА. Вам захочеться побачити щось нове і свіже у своєму домі. Зробіте переклад у квартирі, стане олімпією, записи і тепліше. Краще привітати цей тиждень домі. З вівторка по четвер добре купувати-продавати нерухомість і переїздити.

ТЕРЕЗИ. Ви, можливо, вже потіраєте через партнера у попередні дні. Якщо до початку цього тижня справитесь з емоціями, то отримаєте надію на те, що ваші очікування і зусилля виправдаються. Можливо, ви самі віддалитесь від партнера. Опинитесь в центрі бурхливих подій.

СКОРПІОН. Вас почнуть непокоїти гроші. Замість зросту (і коштовних стосунків) можете отримати свободу в іншій формі. Це цілком задовольнить вас і компенсує всі втрати.

СТРІЛЕЦЬ. І радітимете, і засмучуватиметеся. Часто ваша поведінка підпадає шовхливим настроям. Для інших виглядає не досить привабливою. Чоловік несподівано заохочує в жінку, на перший погляд, не в його стилі, але саме така особа здатна зробити його молодшим.

КОЗЕРІГ. Добрий час для тих, хто мріє про тишу і самотність. І непростий тиждень для тих, хто опиниться в незвичайних для себе умовах. З вівторка по четвер вам простіше спілкуватися на неофіційному рівні, а також в оточенні зовсім незнайомих людей. У п'ятницю можете пережити всю гаму любовних переживань.

ВОДОЛІЙ. Вам пощасть на людей і обставини, можливо, здійсниться заповітне бажання. Несподівано ваше особисте життя буде тісно пов'язане з життям колективу. Ваші смаки (і захоплення) дуже зміняться. Вреши-решит зрадіте тому, що покращило ваше життя.

РИБИ. У вас з'являться прискіпки до турботи. Порівняно з попереднім тижнем ніші сумувати не доведеться. Якщо вам відмовлять, не засмучуйтеся. Тут же трапляється інший варіант, за допомогою якого швидко досягнете мети. Якщо мінімізуєте роботу, то у вас буде декілька варіантів.

Фото з конверта

Тисячі любителів екзотичних ігрищ збираються в Ріно (штат Невада) помилуватися на захопливі видовище — родео. Щоб привабити якомога більше туристів, організатори цього свята придумали ще одну диковину — тут можна зустріти велетенські фігури людей, тварин, птиць чи якихось предметів, що вільно розгулюють серед численних гостей міста.

Фото Валерія ДАВИДЕНКА.
Київ.

Усміхніться!

Ввічливий покупець

Покупець просить продавця:
— Зважте, будь ласка, 5 грамів ковбаси.
— Не бовіте об'єкти? —
— Будете грубіянством, примушу порізати на десять шматочків!

Захопилася...

Розмовляють двоє чоловіків:
— Я чув, що ти навчив свою дружину грати в карти, — каже один.

— Знаєш, це була прекрасна ідея! Минулого разу, наприклад, я виграв у неї майже половину своєї зарплати...

Надіслав Михайло БУЗІКЕВИЧ.

Львів.

Кросворд

По горизонталі: 1. Місто на річці Вір у Сумській області. 4. Дворянин в Іспанії. 9. Відомий український артист-гуморист. 11. Знаменитий дитячий лікар і педагог. 12. Французький композитор, автор балетів «Жизель» та «Корсар». 13. Острів — батьківщина Наполеона. 15. Головна артерія. 16. Мужня, стійка людина. 17. Аварі в київських літописах. 18. Хутрове взуття евенків. 21. Лідер національно-визвольного руху в Індії. 22. Зображення святих. 23. Відома мінеральна вода. 27. Монастир у пустельному місці. 29. Права притока Стіру. 30. Античне місто на місці сучасної Євпаторії. 31. Наймама кіннота в арміях Західної Європи в XVI-XVII ст. ст. 32. Вічнозелене оливкове дерево.

По вертикалі: 1. Великий князь, син великого князя Володимира. 2. Ви-

щий сорт фаянсу. 3. Добро, шастя. 5. Англійський мореплавець і пірат, командувач англійського флоту під час розгрому іспанської «непереможної армади». 6. Лікар, сподвижник апостола Павла. 7. Ріка в Колумбії та Венесуелі. 8. Бельгійський майстер духовних інструментів, творець саксофону. 9. Відомий український літературознавець, дослідник історії народних пісень. 11. Мисливська рушниця з одним стволом. 13. Автор популярної книги «Шлях арів». 14. Автономна область в Іспанії. 19. Вічний жил. 20. Давньогрецька епічна поема на санскриті. 24. Сталева пов'язь, яку кладуть у кам'яну стіну. 25. Пояснювальний запис у фільмі. 26. Розмінна монета в Замбії. 28. Коротке стандартне завдання, метод випробування. 29. Об'єкт сліпого поклоніння.

Народний календар

Листопад не лютій, проте спитає, чи одягнений та взутий

21 листопада — Михайло. Михайло «приїжджає на білому коні». За цим днем передбачали весну. Іній — на великі сніги, а туман — на відлигу. Якщо на Михайла ніч ясна, то буде зима сніжна й красива.

22 листопада — Мотроні. Вже має бути покритою снігом земля. Якщо Мотря на білому коні приїде, то гостру зиму нам приведе.

27 листопада — Пилипа, загинув, запустити на пилипівку. У цей вечір, напередодні пилипівського посту, готують смачну обідню вечерю, до батьків приходять вечеряти дочки з зятями, а також запрошують кумів та самотніх односельців. Якщо хмарно або сніжно — травень буде негостий.

Прикмети листопада
✓ Зорі ясно висіли небо — наступний день буде сонячний.

✓ Рання сніг — на ранню весну.

✓ Якщо полум'я в лезанні гуде, то на вітряну погоду взимку, а весною — на відлигу.

✓ Червона вечірня зоря передвіщає вітер, світло-жовта — дощ.

✓ Якщо горобці поживаються й завіривчали під час тривалої негоди, то можна чекати хорошої днини.

На здоров'я

Рецепти від Леоніда Павленка

(Інтер'ю з травневим дитвись в «ГУ» від 26.09.98 р. Попередні рецепти — в суботних номерах.)

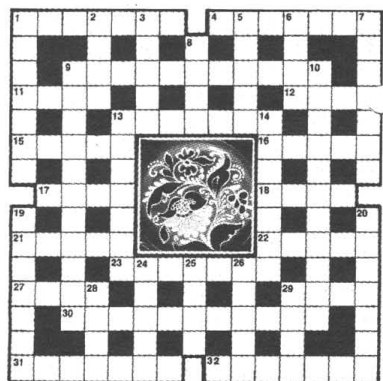
СУМІШ № 6 (внутрішнє), г

1. Кропива дводомна (листя)	30
2. Валеріана (корінь)	30
3. Омела біла	
4. з плодів дерев (листя)	25
5. Верес звичайний (трава)	20
6. Ковалів звичайна (квіти, листя)	20
7. Полінь звичайний (корінь)	20
8. Сухоцвіт багновий (трава)	20
9. Арніка гірська (квіти)	20

9. Меліса лікарська (трава)	
10. Айр (корінь)	
11. Гірчиця польова (насіяння)	15
12. Первоцвіт весняний (трава)	15
13. Корюк'я великий (квіти)	1
14. Фіалка запашана (корінь)	1
15. Ромашка лікарська (квіти)	10
16. Дурман звичайний (листя)	5
17. Шипшинна (подрібнені плоди)	40

Цю суміш вживають при судомних захворюваннях, епілепсії, неврозах і як заспокійливе при нервових збудженнях.

Готувати і приймати, як і суміш № 1.

Відповіді до кросворда, надрукованого 14 листопада

По горизонталі: 1. Курбас. 5. Атлант. 8. Красс. 9. Кібела. 10. Руанда. 11. Панті. 12. Замок. 15. Лаппа. 17. Бож. 19. Роксан. 20. Улугбек. 21. Рак. 23. Стож. 25. Абака. 28. «Думка». 30. Ромеро. 31. Воланд. 32. Олово. 33. Інсайл. 34. Святій. По вертикалі: 1. «Кавказ». 2. Болеро. 3. Скарп. 4. Ханенко. 5. Асурі. 6. Левала. 7. Тамара. 13. Апорт. 14. Кварк. 15. Лаура. 16. Швейк. 17. Бар. 18. Жук. 22. Алмазов. 23. Сурми. 24. Яремча. 26. Балтія. 27. Андрій. 28. Доход. 29. Авлос.

Редактор номера А. СОЛОНСКИЙ.

А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора).

Редакція: О. БІЛИК, Л. БРОВЧЕНКО, В. ЖЕХЕРА, В. КРАСНОДЕМСКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, С. ПРАВДЕНКО, А. СОЛОНСКИЙ, В. СУДЯЯ.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавця.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Рукописи не повертаються.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 192662.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311224.
1 2 3 4 5 6 7 9 0

Бюлетень України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України:

252019, м. Київ-19,

вул. М. Грушевського, 5

Адреса редакції:

252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com